

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X
Rok XXVII Nr 1(111)
styczeń-marzec 2023



Orły
wprost

PRESTIŻOWA
NAGRODA
dla Uniwersytetu
Przyrodniczego
w Lublinie

Orzeł WPROST

INNOWACYJNI W REGIONIE
Prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk
Centrum Jeździectwa i Hipoterapii
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Lublin, 30 stycznia 2023 r.

DOBRE PERSPEKTYWY NA PRZYSZŁOŚĆ





Chór Uniwersytetu
Przyrodniczego w Lublinie.
Fot. Alicja Jaroszewska

W NUMERZE

WYDARZENIA

- 2** Przemówienie noworoczne JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 6** Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 6** Kalendarium
- 8** Prestiżowa nagroda dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 8** Sukces Uniwersytetu w procesie odwoławczym dotyczącym ewaluacji działalności naukowej
- 9** Nowo mianowani profesorowie
- 12** Nowe kierunki studiów I stopnia
- 14** Spotkanie Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych
- 31** Dobre perspektywy na przyszłość

WOKÓŁ NAUKI

- 15** Certyfikat doskonałości kształcenia dla kierunku hipologia i jeździectwo
- 16** Krajowe granty badawcze w 2022 roku – bezdyskusyjny sukces
- 17** Projekt dla członków kół gospodyń wiejskich
- 20** Środowisko jako istotny i mało poznany rezerwuwar lekooporności
- 22** Kombajny do zbioru bawełny w formie bel
- 26** Wojna w Ukrainie a pszczelarstwo
- 29** Ogrody klasztorne w krajobrazie historycznego Lublina

KONFERENCJE SZKOLENIA

- 18** Warsztaty technologiczne
- 19** Nauka praktyce

ERASMUS

- 24** Podróż przez całą Europę aż do Instituto Politécnico de Beja w Portugalii

PRO MEMORIA

- 30** Orawianka w Lublinie – mgr Małgorzata Loreniewicz (1929–2022)

SPORT

- 32** Podsumowanie pierwszego semestru w Akademickich Mistrzostwach Województwa Lubelskiego

13 stycznia 2023 r. w sali Centrum Kongresowego odbyło się spotkanie noworoczne społeczności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Rektor Krzysztof Kowalczyk na wniosek kapituły nagrody Lubelskiego Towarzystwa Naukowego wyróżnił dr hab. Małgorzatę Milecką, prof. uczelni, i dr inż. Seweryna Malawskiego, wręczając im uroczyste nagrody za autorstwo najlepszego opracowania monograficznego wydanego przez Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w 2022 roku pt. „Ogrody klasztorne w krajobrazie historycznego Lublina”.

Gen. bryg. Leszek Kalinowski, prezes Okręgu Lubelskiego Związku Piłsudczyków RP, odznaczył rektora Krzysztofa Kowalczyka Złotym Krzyżem Związku Piłsudczyków RP, a prorektora Andrzeja Marcuka Złotym Krzyżem Związku Żołnierzy Wojska Polskiego. Na ręce Jego Magnificencji przekazał ryngraf dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, upamiętniający 160 rocznicę wybuchu powstania styczniowego.

Zgromadzeni wysłuchali dwóch koncertów kolęd i piosenek świątecznych: w wykonaniu Chóru UP w Lublinie pod dyrekcją prof. Marzeny Bernatowicz oraz Orkiestry Reprezentacyjnej Związku Piłsudczyków RP Okręgu Lubelskiego. Zaprezentowano także uczelnianą kronikę filmową.

Rektor Krzysztof Kowalczyk wystąpił z przemówieniem, w którym podsumował miniony rok, a na zakończenie złożył zebrany noworoczne życzenia.

Spotkanie zakończyło się tradycyjną lampką wina w holu CK.

MJ



UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
w Lublinie

Aktualności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydawca: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Rada Programowa: Marcin Arciszewski, Barbara Futa, Agnieszka Kubik-Komar, Barbara Marcinek, Monika Michalak-Majewska, Krzysztof Olszewski, Krystyna Piotrowska-Weryszko (przewodnicząca).

Redakcja: Monika Jaskowiak – redaktor naczelny (e-mail: monika.jaskowiak@up.lublin.pl), Anna Wypychowska. **Korekta:** Agnieszka Brach, Agnieszka Litwińczuk, Magdalena Marciewicz, Renata Zelik.

Współpraca: Dział Rekrutacji i Promocji.

Projekt graficzny i tiamanie: Anna Kowalczyk. **Adres redakcji:** 20-950 Lublin, ul. Akademicka 15, skr. poczt. 158, tel. 81 445-68-05, e-mail: wydawnictwo@up.lublin.pl. **Druk:** Drukarnia Standruk w Lublinie, ul. Rapackiego 25

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i modyfikacji tytułów.

Fotografia na I str. okładki: Fot. Maciej Niedziółka

PRZEMÓWIENIE NOWOROCZNE

JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie



Rektor Krzysztof Kowalczyk
z ryngrafem upamiętniającym
160 rocznicę wybuchu powstania
styczniowego
Fot. Alicja Jaroszewska

Początek Nowego Roku skłania nas do głębszej refleksji nad tym, co osiągnęliśmy w minionym czasie oraz jakie będziemy mieć plany na najbliższy okres. Ta refleksja nad przyszłością wynika z różnych zdarzeń roku poprzedniego. Obejmuje ona nasze życie prywatne, ale również powinna dotyczyć naszej pracy w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Miniony rok był zdecydowanie inny od poprzednich. Zmagaliśmy się nie tylko pandemią COVID-19, której szczyt zakażeń przypadł pod koniec stycznia, ale również odczuliśmy skutki kolejnego zagrożenia, jakim była i jest wojna w Ukrainie, spowodowana agresją wojsk rosyjskich na ten kraj. Miliony uchodźców uciekających przed okrucieństwami wojny przekroczyło granicę Polski. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, pracownicy, studenci i doktoranci włączyli się w różne akcje pomocy. Obejmowały one zbiórkę darów, wsparcie finansowe, udzielanie schronienia w swoich domach i mieszkaniach oraz zakwaterowania uchodźców w domach studenckich, a także pomoc w zorganizowaniu egzaminu maturalnego. Wysyłano leki, żywność i artykuły higieniczne potrzebującym. Kliniki Weterynaryjne świadczyły pomoc zwierzętom, które dotarły razem ze swoimi opiekunami na teren Lubelszczyzny. Dziękuję wszystkim, którzy z potrzeby serca nieśli pomoc dotkniętym dramatem wojny. Z pewnością wielu z nas zadaje sobie pytanie, dlaczego Europa doświadczona okrucieństwem dwóch wojen światowych w XX w. oraz szeregiem innych mniejszych i lokalnych konfliktów nie potrafi wyciągnąć właściwych wniosków ani zrozumieć, że pokój jest jedną z najcenniejszych wartości. Z przekazów medialnych docierają do nas informacje o olbrzymich zniszczeniach miast i wsi ukraińskich oraz okrucieństwie rosyjskiego agresora wobec ludności cywilnej. Zadajemy sobie pytania, dlaczego to wszystko, co zostało osądzone i potępione w Norymberdze po II wojnie światowej, znowu odrodziło się w Europie. Dlaczego toczy się wojna, która zbiera ofiary również w Polsce? Czy nie można żyć i rozwijać się w pokoju? Jednak odpowiedź na te pytania, chociaż wydaje się oczywista, jest złożona i zależna od wielu czynników oraz sytuacji politycznej i gospodarczej na świecie.

W styczniu minionego roku przypadł szczyt zachorowań w Polsce na koronawirusa. Dzięki szczepieniom ochronnym skutki przebiegu tej choroby były mniej dramatyczne niż w 2020 r. W Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie niewielu pracowników i studentów w tamtym czasie zmagало się ze skutkami tej choroby. Jednak wtedy spotkaliśmy się z niezrozumiałą troską niektórych dziennikarzy o zdrowie i życie studentów oraz ich bliskich.

Zarzucał władzom uczelni, że nie zostało wprowadzone zdalne nauczanie pomimo znacznej liczby zakażeń SARS-CoV-2 w skali kraju. Nie przyjmowali wyjaśnień, że liczba studentów, u których stwierdzono zakażenie oraz będących w izolacji lub kwarantannie, nigdy nie przekroczyła łącznie dwudziestu kilku osób. Tych głosicieli kasandrycznych wizji nie interesowała prawda, tylko sensacja. Drodzy studenci, nie dajcie się manipulować takim ludziom, dla których wasz los i dążenie do zdobycia rzetelnej wiedzy w czasie studiów nie ma żadnego znaczenia. Bądźcie rozsądni i odpowiedzialni, oddzielajcie fałszywych obrońców od prawdziwych. Wszystkie sprawy, nawet te najtrudniejsze, rozwiążecie w uczelni.

Kolejnym problemem, z którym mamy do czynienia, jest znaczny wzrost inflacji. Przekłada się to nie tylko na realne zubożenie pracowników, ale w dużej mierze komplikuje i podwyższa koszty działalności uczelni. W bieżącym roku nastąpił znaczny wzrost cen energii oraz problemy z zakupem odczynników i innych materiałów. Wiele firm nie przystępowało do przetargów z obawy o nieprzewidywalny wzrost cen. Te problemy staraliśmy się szybko rozwiązywać zgodnie z prawem zamówień publicznych, dążąc do zachowania planowanych dostaw. Dziękuję pracownikom Działu Zamówień Publicznych oraz wszystkim innym zaangażowanym w realizację zadań z tego zakresu za efektywną i pełną poświęcenia pracę. Analizy ekonomistów z początku tego roku są bardziej optymistyczne i wskazują na spowolnienie wzrostu inflacji, co jest już obserwowane w niektórych krajach Unii Europejskiej. Zgodnie z wcześniejszymi obietnicami ministrów edukacji i nauki oraz finansów będą zapowiadane podwyżki płac i subwencji dla uczelni w 2023 r.

W minionym roku kondycja finansowa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie była dobra. Wszystkie należności i zobowiązania były regulowane terminowo. Za sprawną realizację działań z tego zakresu bardzo dziękuję inwestorowi uczelni mgr Ewie Walkowskiej oraz pracownikom kwestury. Przed wakacjami oraz na początku grudnia wypłacono dodatki wszystkim pracownikom, kompensując w pewnym stopniu wysoką inflację. Kontynuowano rozpoczęte inwestycje i doposażanie w niezbędną infrastrukturę. Stację Badawczą i Ośrodek Dydaktyczno-Szkoleniowy Jeździectwa i Hipoterapii oddano do użytku w październiku, a budowa Centrum Badawczo-Wdrożeniowego i Dydaktycznego Innowacyjnych Technologii w Ogrodnictwie dobiegła końca, zaś obecnie trwa wyposażanie pracowni w tym obiekcie. Zakończono termomodernizację budynków i dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych gmachu „Zootechniki”. Zmodernizowano i wyposażono Centrum Kongresowe w nowoczesne oświetlenie ledowe, automatykę sceniczną, liniowy system dźwięku, windy oraz unowocześniono klimatyzację. Kolejne prace inwestycyjne obejmowały modernizację domu studenckiego „Eskulap” oraz pomieszczeń dydaktycznych w budynku teorii weterynarii. Doposażono gospodarstwa doświadczalne w nowoczesny sprzęt rolniczy. Zamontowano i uruchomiono spektrometr ruchliwości jonów z wysokociśnieniowym chromatografem cieczowym, platformę do przygotowywania mikromacierzy tkankowych, stanowisko do badań energochłonności napędu elektrycznego ciągników rolniczych oraz linię demonstracyjną do ekstruzji. Zakupiono zestaw do elektroforezy kapilarnej kwasów nukleinowych oraz system Illuminy do sekwencjonowania nowej generacji. Dla potrzeb dydaktyki realizowanej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej zakupiono fantomy zwierząt oraz

wyposażono salę w mikroskopię cyfrową i zestaw komputerów do diagnostyki radiologicznej. Za sprawne koordynowanie prac inwestycyjnych i remontowych bardzo dziękuję wicekanclerzowi mgr inż. Bartłomiejowi Orzechowskiemu oraz pracownikom działów zaangażowanych w te prace.

Nowoczesna aparatura poszerza możliwości badawcze Uniwersytetu, a w połączeniu z kreatywnością pracowników przekłada się na coraz większą liczbę uzyskanych projektów. W 2022 r. pracownicy naszej uczelni uzyskali ponad dwukrotnie więcej projektów niż w 2021 r., zaś z podmiotami gospodarczymi zawarto prawie 200 umów na realizację prac badawczych i wdrożeniowych. Dynamicznie rozwija się współpraca naukowa z ośrodkami zagranicznymi. Podpisano 12 nowych umów o współpracy naukowo-badawczej z uniwersytetami z Australii, Brazylii, Chorwacji, Czech, Kanady, Hiszpanii, Niemiec, Słowacji i Ukrainy. W lutym utworzono Biuro Projektów Międzynarodowych, którego zadaniem są działania obejmujące m.in. pomoc w pozyskiwaniu projektów ze środków zagranicznych. Biuro pod kierownictwem mgr Marleny Wośiak działa sprawnie i w minionym roku już zostały pozyskane dwa projekty oraz opracowano procedury i niezbędne wymogi do ubiegania się o środki finansowe z programu Horyzont Europa.

Niezwykle ważną działalnością uczelni wyższych jest realizacja procesu dydaktycznego. W minionym roku na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie realizowano kształcenie na 43 kierunkach studiów i 22 specjalnościach, na których łącznie studiowało prawie 7400 studentów. Na pierwszym roku studia rozpoczęła porównywalna liczba studentów jak w latach poprzednich. Cieszy nas, że coraz więcej studentów z zagranicy studiuje w naszym Uniwersytecie oraz korzysta z programu Erasmus+. Znacznym zainteresowaniem cieszą się studia podyplomowe oraz kształcenie w szkole doktorskiej.

W 2022 r. utworzono 6 nowych kierunków studiów: gospodarkę obiegu zamkniętego, kryminalistykę w biogospodarce – studia pierwszego stopnia, technikę rolniczą i agrotechnikę – studia pierwszego i drugiego stopnia, oraz analitykę weterynaryjną i animoterapię – studia drugiego stopnia. Zamknięto dwa kierunki: inżynierię rolniczą i leśną oraz ochronę roślin i kontrolę fitosanitarną. Z powodu niskiego zainteresowania kandydatów nie uruchomiono następujących kierunków studiów: ekorehabilitacja, pszczelarstwo w agroekosystemach, zarządzanie i adaptacja do zmian klimatu, zarządzanie w produkcji i przetwórstwie mleka, analityka środowiskowa i przemysłowa, ekologia miasta, technologia biosurowców i biomateriałów, inżynieria ekologiczna. Analizując brak zainteresowania kandydatów studiowaniem na tych kierunkach, sądzę, że należy bardziej rozważnie tworzyć nowe kierunki studiów. Uważam, że powinniśmy dążyć do tworzenia kierunków studiów dających nowe kompetencje, być może interdyscyplinarne i międzydziedzinowe, a także jeszcze efektywniej je promować. Niestety nie sprawdziła się oferta kierunków studiów dualnych realizowanych z gospodarką, czego przykładem są nieuruchomione kierunki: zarządzanie w produkcji i przetwórstwie mleka oraz analityka środowiskowa i przemysłowa. Wierzę jednak, że nowe kierunki studiów, których utworzenie planowane jest w najbliższym czasie, będą cieszyły się zainteresowaniem absolwentów szkół średnich i zostaną uruchomione. Przyczynić się do tego powinna szeroka współpraca naszej uczelni z licznymi szkołami średnimi, która efektywnie prezentuje potencjał dydaktyczny

i możliwości naukowo-badawcze Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Współpraca ta jest ciągle poszerzana. W 2022 r. podpisano umowy o współpracy z kolejnymi 10 szkołami. Za inicjatywy i działania w zakresie dydaktyki dziękuję prorektor prof. Urszuli Kosior-Korzeckiej, kierownikom i pracownikom różnych działów wykonujących zadania z tego zakresu oraz nauczycielom akademickim realizującym warsztaty i prezentacje dla uczniów szkół średnich.

W minionym roku zdynamizowaliśmy współpracę w ramach Związku Uczelni Lubelskich. Rozpoczęto realizację wspólnych działań, takich jak „Interprojekt” i „Staż za miedzą”. Wierzę, że te działania pogłębią współpracę naukową w ramach uczelni lubelskich. Dążymy również do opracowania wspólnej karty bibliotecznej oraz rekrutacji dla kandydatów z zagranicy w ramach Związku.

W maju 2022 r. wprowadzono zmiany w strukturze administracyjnej Uniwersytetu, które miały na celu przyspieszenie czynności decyzyjnych i uproszczenie drogi dokumentów. Zlikwidowano rozbudowane Centra: Dydaktyki i Spraw Studenckich oraz Nauki, a także Dział Komunikacji i Wymiany Akademickiej. W miejsce zlikwidowanych jednostek utworzono Działy: Nauki, Organizacji i Toku Studiów, Rekrutacji i Promocji, Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, a także Biura: Mobilności Akademickiej oraz ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Uproszczenie prac administracyjnych i czynności decyzyjnych w danym zakresie ma szczególnie ważne znaczenie w elektronicznym obiegu dokumentów i informatyzacji uczelni, która następuje i w dużym stopniu powinna zostać zakończona w najbliższym czasie. Uporządkowano sprawy związane z przyznawaniem miejsc i opłatami parkingowymi. Bardzo dziękuję kanclerz Uczelni mgr Grażynie Szymczyk za nadzór nad tymi działaniami.

We wrześniu od nieuczciwego dzierżawcy odzyskano Gospodarstwo Doświadczalne w Bezku. Dziękuję pełnomocnikowi rektora ds. gospodarstw doświadczalnych dr. Krzysztofowi Patkowskiemu, wicekanclerzowi mgr. inż. Markowi Mirosławowi oraz mec Beacie Franus-Wyrwich za wszelkie działania związane z procesem odzyskiwania Gospodarstwa. Czekają nas w najbliższym czasie sprawy związane z wyegzekwowaniem należności z tytułu niezapłaconej dzierżawy oraz rozwiązanie problemu maszyn dzierżawcy znajdujących się w Bezku. Dziękuję również prorektorowi prof. Andrzejowi Marczukowi, pod którego kierunkiem prowadzone są działania zmierzające do uporządkowania spraw obejmujących właściwe przypisanie naszych gospodarstw w administracji ARiMR i uzyskaniem stosownych, związanych z tym, dopłat.

W minionym roku Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie był głównym organizatorem XVIII Lubelskiego Festiwalu Nauki. Festiwal cieszył się dużym zainteresowaniem i ze względu na liczbę uczestników znajduje się w pierwszej trójce największych festiwali naukowych w Polsce. Za koordynowanie prac związanych z przygotowaniem Festiwalu bardzo dziękuję prof. Adamowi Waśce oraz prof. Tomaszowi Oniszczukowi. Dziękuję wszystkim pracownikom zaangażowanym w przygotowanie i organizację Festiwalu oraz prezentacje projektów.

W lipcu poznaliśmy wyniki ewaluacji naukowej dyscyplin. W wyniku przeprowadzonej oceny dyscyplina inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka uzyskała kategorię naukową A. Za osiągnięcie znakomitego sukcesu przewodniczącemu rady

dyscypliny prof. Krzysztofowi Józwiakowskiemu i pracownikom przypisanym do tej dyscypliny serdecznie gratuluję. Pozostałe dyscypliny uzyskały kategorię B+. Wyniki ewaluacji należy uznać za dobre, gdyż poszerzyły uprawnienia naszego Uniwersytetu o możliwość nadawania stopnia doktora habilitowanego w dwóch dyscyplinach, tj. biologii oraz z inżynierii środowiska, górnictwa i energetyki. Wyniki ewaluacji byłyby jeszcze lepsze, gdyby eksperci oceniający trzecie kryterium przyznawali punkty zgodnie z Rozporządzeniem. Ekspert, który ocenia wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki, a nie rozumie istoty tego osiągnięcia ani sposobu jego dokumentacji lub zaniża jego ocenę bez podania uzasadnienia, nie powinien podejmować się tej pracy, gdyż czyni zło, które może być trudne do naprawienia. Nie mogliśmy się także zgodzić na podważanie urzędowych dokumentów poświadczających zakres aplikacji. Do takich ewidentnie zaniżonych ocen złożyliśmy wnioski z prośbą o ponowne ich rozpatrzenie. Wierzymy, że nasze argumenty zostaną uwzględnione i kilka dyscyplin uzyska kategorię A.

Bardzo dziękuję prorektorowi ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Bartoszowi Sołowiejowi za koordynowanie prac związanych z całością ewaluacji. Wielkie słowa podziękowania składam przewodniczącym rad dyscyplin oraz kierownik Działu Ewaluacji Nauki i Stopni Naukowych mgr Urszuli Polak, a także koordynator Oddziału Informacji Naukowej mgr Annie Starek za efektywną optymalizację osiągnięć naukowych. Dziękuję dyrektor Centrum Transferu Technologii mgr Iwonię Niezgodzie oraz Rzecznikowi Patentowemu za pomoc pracownikom w zakresie patentowania wyników badań. Za czuwanie i dopilnowanie właściwego przypisania środków finansowych dziękuję kierownik Działu Nauki mgr Izabeli Czai-Banasiak oraz zastępcy kwestora mgr Małgorzacie Śliwie. Dziękuję wszystkim pracownikom administracji i biblioteki, którzy pracowali i czuwali nad poprawnym przypisaniem osiągnięć. Szczególne słowa podziękowania składam dziekanowi Wydziału Inżynierii Produkcji i przewodniczącemu Rady Dyscypliny inżynieria mechaniczna prof. Dariuszowi Andrejce za efektywne zarządzanie patentami i troskę o ewaluację innych dyscyplin. Jednak największe podziękowania składam wszystkim pracownikom i doktorantom za sumienną i owocną pracę badawczą, której efektem były wysoko punktowane publikacje, patenty, projekty i osiągnięcia aplikacyjne. To dzięki waszej pracy odnieśliśmy sukces w ewaluacji. Najlepsi pracownicy z każdej ewaluowanej dyscypliny zostali stosownie nagrodzeni.

W listopadzie na posiedzeniu KRASP przewodniczący Komisji Ewaluacji Nauki prof. Błażej Skoczeń przedstawił analizę uzyskanych ocen. Najwyższe oceny uzyskały dyscypliny, w których liczba n była na poziomie 30–50. Niskie oceny uzyskały dyscypliny, w których liczba n była poniżej 10 i powyżej 200. Ta analiza bardzo jasno pokazała znaczenie liczby n . Jednak ta liczba nie zdecydowała o postępie naukowo-badawczym i nie wykreuje polskiej nauki w świecie. Optymalizowanie jej poprawia wynik oceny, ale nie przynosi osiągnięć, które są najważniejsze dla rozwoju nauki i postępu cywilizacyjnego. Kolejnym błędem ewaluacji było włączenie uczelni razem z instytutami do oceny w ramach dyscypliny, gdyż zadania i misje tych podmiotów są różne. Te poważne mankamenty prawne istotnie wpłynęły na uzyskane wyniki ewaluacji. Niektóre uniwersytety posiadające ważne i uznane w świecie



Orkiestra Reprezentacyjna Związku Piłsudczyków RP Okręgu Lubelskiego
Fot. Alicja Jaroszevska

osiągnięcia badawcze, kreujące naukę i rozwój kadr, miały problemy z uzyskaniem oceny gwarantującej utrzymanie uprawnień do nadawania stopni naukowych i prowadzenia kierunków studiów w profilu ogólnoakademickim. Z drugiej strony były przypadki uzyskania wysokich ocen w dyscyplinie przy szcztątkowych badaniach realizowanych w podmiocie i braku wystarczającej liczby nauczycieli akademickich, aby uzyskane uprawnienia wykorzystać. Te przykłady dobitnie wskazują, że prawo dotyczące oceny ewaluacyjnej było niewłaściwie sformułowane i nie służyło rozwojowi tych podmiotów.

Analizując ocenę ewaluacyjną działalności naukowej, powinniśmy jasno zdefiniować postęp naukowo-badawczy. Czemu i komu ma służyć? Co ma lub powinien obejmować? Czy ocena ewaluacji naukowej dyscyplin uwzględni postęp badawczy i służy jego kreowaniu? Czy punkty przyznane czasopismu świadczą o ważności publikacji dla rozwoju nauki? To są istotne pytania, na które musimy szybko odpowiedzieć, bowiem od tego będzie zależał postęp badawczy, a w konsekwencji rozwój nauki w Polsce, wdrażanie wyników badań do praktyki oraz rozwój społeczno-gospodarczy i cywilizacyjny.

Miniony rok był dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie czasem dynamicznego rozwoju oraz wzrostu prestiżu na arenie krajowej i międzynarodowej. Pozycja i rozpoznawalność naszego Uniwersytetu na świecie jest dobra. Świadczą o tym miejsca w rankingach światowych i bazach bibliometrycznych. Pracownicy naszego Uniwersytetu są wśród najlepszych na świecie w niektórych specjalnościach, np. z genetyki odporności owsa czy badań nad przetwórstwem niektórych produktów zbożowych. Uzyskują najwyższe wyróżnienia i medale na światowych konkursach książek o tematyce naukowej oraz w zakresie innowacji, a także są wśród naukowców, których prace są najczęściej cytowane. To tylko niektóre przykłady świadczące o potencjale badawczym naszej uczelni i znakomitych pracownikach, którzy swoją pracowitością i kreatywnością przyczyniają się do postępu nauki światowej i rozświetlają nasz Uniwersytet. Jesteście liderami, z których społeczność akademicka naszej uczelni jest dumna.

Poszerzenie i dynamizowanie współpracy krajowej i międzynarodowej, rozbudowa i modernizacja infrastruktury, doposażanie jednostek, zmiany organizacyjne oraz poszerzenie i doskonalenie procesu dydaktyki nie byłoby możliwe bez zaangażowania kadry kierowniczej oraz pracowników i studentów naszej uczelni. Dziękuję Radzie Uczelni, państwu prorektorom, władzom kanclerskim i kwestorskim, władzom dziekańskim, kierownikom jednostek badawczo-dydaktycznych, kierownikom działów i jednostek ogólnouczelnianych, pracownikom, doktorantom oraz studentom za zaangażowanie i pracę na rzecz rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Dziękuję za wiele inicjatyw, pomysłów oraz sprawną i efektywną realizację wielu, często trudnych, ale ważnych zadań. Szereg niełatwych spraw zostało rozwiązanych przy dużym zaangażowaniu prorektora ds. kadr prof. Andrzeja Marczuka i doraźnych komisji, mecenas Marii Bielak-Podkówki, pracowników Biura Rektora i kierownik mgr Danuty Sawy, pracowników Działu Kadr i Płac oraz kierownik mgr Anety Popiołek, a także pracowników dziekanatów, Działu Organizacji i Toku Studiów oraz kierownik mgr Anny Woźniak. Wszystkim pracownikom, którzy efektywnie i sumiennie pracowali dla dobra i rozwoju naszego Uniwersytetu, jeszcze raz serdecznie dziękuję.

Przed nami kolejne wyzwania, ale w Nowy Rok wkraczamy z determinacją, nadzieją i wiarą, że jesteśmy w stanie sprostać stawianym oczekiwaniom, iż pomimo różnych problemów jesteśmy gotowi budować silną i przygotowaną na różne zmiany uczelnię, tak aby pracowało i studiowało się w niej lepiej i przyjemniej. Życzę, aby Nowy Rok był dla społeczności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie lepszy i spokojniejszy od tego, który przeminął. Życzę wszystkim Państwu wszelkiej pomyślności, wzajemnego szacunku i zrozumienia, pogody ducha i nadziei, której nie może nam zabraknąć, oraz determinacji i wiary w swoje możliwości. Życzę wspaniałych pomysłów i sukcesów w pracy zawodowej, w zdobywaniu i rozwijaniu wiedzy, a także spełnienia najskrytszych marzeń w życiu osobistym.

Szczęśliwego Nowego Roku!

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 20 stycznia 2023 r.

Senat podjął uchwałę w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Markowi Świtońskiemu.

Senat powołał:

- na promotora w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. Markowi Świtońskiemu prof. dr. hab. Brygidę Ślaską;
- prof. dr. hab. Katarzynę Ognik, dr. hab. inż. Andrzeja Mazurę, prof. uczelni, dr. inż. Joannę Gmitrowicz-Iwan i dr. Michała

Niedźwieckiego do reprezentowania Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w Radzie Związku Uczelni Lubelskich.

Senat ustalił program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunkach: zielone technologie, informatyka przemysłowa, diagnostyka ekoprzestępczości, survival i animacja przyrodnicza.

Senat podjął uchwałę w sprawie:

- doskonalenia programu studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku hipologia i jeździectwo;
- zaopiniowania wniosku o utworzenie Centrum Fenomiki Roślin Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 24 lutego 2023 r.

Senat wyraził pozytywną opinię w sprawie:

- zatrudnienia dr. hab. Roberta Gruszeckiego na stanowisko profesora uczelni;
- powołania dr. Michała Nowaka na kierownika Centrum Fenomiki Roślin;

Senat podjął uchwałę w sprawie:

- doskonalenia programu studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku rolnictwo;
- doskonalenia programu studiów drugiego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna;
- doskonalenia programu studiów drugiego stopnia kierunku inżynieria środowiska;

- doskonalenia programu studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku ochrona środowiska.

Senat wyraził pozytywną opinię w sprawie wstrzymania naboru i likwidacji studiów drugiego stopnia kierunku biobiznes.

Senat ustalił program studiów stacjonarnych drugiego stopnia kierunku zarządzanie w biobiznesie.

Senat ustalił program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia kierunku bioinformatyka w biogospodarce.

Senat pozytywnie zaopiniował:

- wstrzymanie naboru i likwidacji specjalności na kierunku inżynieria środowiska, studia drugiego stopnia;
- zmiany organizacyjne na Wydziale Biologii Środowiskowej.

oprac. MJ

Kalendarium

STYCZEŃ

4 stycznia

Prorektor U. Kosior-Korzecka, prof. uczelni, uczestniczyła w spotkaniu noworocznym połączonym z wręczeniem Lubelskiej Nagrody Naukowej im. Profesora Edmunda Prosta w siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

11 stycznia

Prorektor U. Kosior-Korzecka, prof. uczelni, wzięła udział w posiedzeniu komisji stypendialnej w ramach „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” na rok akademicki 2022/2023.

13 stycznia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu w TVP Lublin.

16 stycznia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk uczestniczyli w spotkaniu z prof. D. Nazimkiem oraz pracownikami Katedry Energetyki i Środków Transportu. Spotkanie miało na celu nawiązanie współpracy.

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z Kolegium Rektorskim.

17 stycznia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z Radą Programową „Aktualności UP w Lublinie”.

19 stycznia

Rektor K. Kowalczyk, prorektorzy U. Kosior-Korzecka, A. Waško uczestniczyli w otwarciu Naukowej Konferencji Psczełarskiej dla otoczenia społeczno-gospodarczego „Nauka praktyce”, która odbyła się w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

20 stycznia

Rektor K. Kowalczyk, prorektor A. Marczuk i kierownik Działu Kadr i Plac A. Popiołek uczestniczyli w spotkaniu ze związkami zawodowymi.

30 stycznia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka podpisali list intencyjny z XXIII Liceum Ogólnokształcącym im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyli dyrektor XXIII LO J. Galant i zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Oświaty i Wychowania M. Banach.

Rektor K. Kowalczyk, zastępca kanclerza B. Orzechowski, prof. I. Janczarek uczestniczyli w gali „Wprost”.

LUTY**1 lutego**

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu Związku Uczelni Lubelskich, podczas którego mówiono o akademickim budżecie partycypacyjnym. Tego samego dnia odbyło się również spotkanie z Prezydentem Miasta Lublin dotyczące podsumowania I edycji Akademickiego Budżetu Partycypacyjnego oraz II edycji Programu Staż za Miedzą.

2 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z pracownikami Wydziału Biologii Środowiskowej dotyczącym ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021.

2–3 lutego

Prorektor U. Kosior-Korzecka, prof. uczelni, uczestniczyła w warsztatach tematycznych dla finalistów I etapu konkursu „Człowiek w Środowisku”.

6 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z A. Montagu, dyrektorem naukowym Instytutu Studiów Zaawansowanych LE STUDIUM, oraz A. Soussen, dyrektorem operacyjnym programu Cosmetosciences. Celem spotkania było omówienie ewentualnych kierunków przyszłej współpracy w dziedzinie szeroko pojętej kosmetologii.

7 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z pracownikami Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii dotyczącym ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021.

8 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z pracownikami Wydziału Medycyny Weterynaryjnej dotyczącym ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021.

Rektor K. Kowalczyk, prorektor U. Kosior-Korzecka, prof. K. Józwiakowski uczestniczyli w spotkaniu z I. Sikorą-Augustynek, dyrektorem Działu Reklamy Grupy PRESS. Spotkanie miało na celu nawiązanie współpracy przy projekcie EkoGmina.

13 lutego

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk uczestniczyli w spotkaniu z pracownikami Wydziału Inżynierii Produkcji dotyczącym ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021.

15 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z G. Jędrękiem, prezesem Lubelskiej Izby Rolniczej. Celem spotkania było rozszerzenie współpracy. Tego samego dnia odbyło się również spotkanie ze związkami zawodowymi UP w Lublinie, a następnie w Centrum Kongresowym z emerytowanymi pracownikami UP w Lublinie.

16 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z pracownikami Wydziału Agrobiotechnologii oraz Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu dotyczącym ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021.

17 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w posiedzeniu Rady Uczelni.

20 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w uroczystości wręczenia dyplomów stypendystom Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Edukacji i Nauki.

21 lutego

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w posiedzeniu wydziałowych komisji rekrutacyjnych w związku z zakończoną rekrutacją na studia stacjonarne II stopnia. W spotkaniu uczestniczyli dziekani Wydziałów: Agrobiotechnologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Inżynierii Produkcji, Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Biologii Środowiskowej, a także kierownik Działu Rekrutacji i Promocji oraz kierownik Działu Organizacji Studiów.

Rektor K. Kowalczyk, prorektor A. Waško, zastępca kanclerza B. Orzechowski oraz D. Boguszewski odwiedzili stację dydaktyczną i żeglarską w Piasecznie.

22 lutego

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z wojewodą lubelskim L. Sprawką.

MARZEC**1 marca**

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu w Instytucie Agrofizyki PAN.

3 marca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Waško uczestniczyli w otwarciu Wojewódzkiego Konkursu Ekologicznego pt. „Człowiek w środowisku”, który odbył się w CK UP w Lublinie, a rektor K. Kowalczyk także wziął udział w Posiedzeniu zarządu Krajowej Rady Doktorantów.

7 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z NSZZ „Solidarność” UP w Lublinie.

9 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu Prezydium Związku Uczelni Lubelskich.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu dotyczącym zmiany statutu ZUL.

10 marca

Rektor K. Kowalczyk i zastępca kanclerza B. Orzechowski uczestniczyli w spotkaniu z wójtem gminy Ludwin A. Chabrosem. Spotkanie miało na celu omówienie nieruchomości i dostępu do jeziora Piaseczno.

14 marca

Rektor K. Kowalczyk i dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji D. Andrejko uczestniczyli w spotkaniu na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie w celu nawiązania współpracy.

Prorektorzy U. Kosior-Korzecka i A. Waśko uczestniczyli w uroczystych obchodach jubileuszu 25-lecia Prywatnych Szkół im. Królowej Jadwigi w Lublinie.

15 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu ze związkami zawodowymi UP oraz wziął udział w spotkaniu w PAN Oddział w Lublinie.

16 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Kongresie BIOEAST.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w Gali Otwarcia Europejskiej Stolicy Młodości Lublin 2023.

20 marca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w spotkaniu z okazji Konkursu Wiedzy Rolniczej im. Tadeusza Skiby oraz wręczeniu nagród. Konkurs został zorganizowany przez Lubelską Izbę Rolniczą. Spotkanie odbyło się w Pałacu Czartoryskich IUNG PIB w Puławach.

21 marca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w Dniu Otwartym Uczelni Lubelskich, któremu przyświecało hasło „Studiuj w Lublinie - Europejskiej Stolicy Młodości 2023”. Wydarzenie odbyło się na Placu Litewskim.

22 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w debacie poświęconej Dniu Wody. Debata została zorganizowana przez prof. K. Józwiakowskiego.

23 marca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w seminarium KRASP pt. „Ewaluacja działalności naukowej i artystycznej – wyzwania i perspektywy.”

26 marca

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w otwarciu konkursu finałowego Halowych Mistrzostw Województwa Lubelskiego w Skokach.

28 marca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marcuk uczestniczyli w uroczystości wręczenia nagród jubileuszowych pracownikom UP.

29 marca

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w Jubileuszu 60-lecia Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym.

30 marca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w inauguracji Dnia Otwartego na UP w Lublinie.

oprac. MJ

Prestiżowa nagroda dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, rektor UP w Lublinie, odebrał nagrodę Orły „Wprost” w kategorii innowacyjni w regionie za budowę i otwarcie Centrum Jeździectwa i Hipoterapii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Nagrody wręczał minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek. Uroczystość odbyła się 30 stycznia 2023 r. w hotelu Luxor w Lublinie.

Wyróżnienie przyznawane jest w poszczególnych województwach od 2016 r. Laureatami są firmy, samorządy, wybitne osobowości – przedstawiciele nauki, sztuki, medycyny, działacze społeczni, wnoszący szczególny wkład w rozwój regionu oraz kraju.

Organizatorem przedsięwzięcia jest tygodnik „Wprost” we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej. *MJ*

Sukces Uniwersytetu w procesie odwoławczym dotyczącym ewaluacji działalności naukowej

Ministerstwo Edukacji i Nauki po rozpatrzeniu odwołania Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zdecydowało o zmianie kategorii czterech dyscyplin, podwyższając ocenę trzeciego kryterium (wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki). Tym samym Uniwersytet otrzymał ocenę A w pięciu dyscyplinach naukowych oraz ocenę B+ w dwóch na łącznie siedem ocenianych.

Oceny dyscyplin naukowych UP w Lublinie (ewaluacja działalności naukowej za lata 2017–2021):

- w dziedzinie nauk rolniczych: technologia żywności i żywienia (A), zootechnika i rybactwo (A), rolnictwo i ogrodnictwo (B+), weterynaria (B+);
- w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka (A); inżynieria mechaniczna (A);
- w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych: nauki biologiczne (A).

Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk podkreśla – bardzo cieszą mnie wyniki ewaluacji, bo pokazują rzeczywistą pozycję Uniwersytetu na tle nauki polskiej i światowej. Jest to wynik pracy wielu osób zaangażowanych w działalność badawczo-rozwojową uczelni – za co im serdecznie dziękuję. Ewidentne błędy ekspertów oceniających trzecie kryterium ewaluacji zostały dostrzeżone i naprawione w trakcie oceny odwoławczej. *Red.*

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE

PAWEŁ GLIBOWSKI



Reprezentuje dyscyplinę technologia żywności i żywienia człowieka. W swojej pracy badawczej porusza tematykę zarówno związaną z badaniem żywności, jak i jej wpływu na zdrowie człowieka. Szereg publikacji prof. Glibowskiego dotyczył żywności funkcjonalnej, m.in. mlecznych napojów fermentowanych oraz zastosowania inuliny, rozpuszczalnej frakcji błonnika, w różnych produktach spożywczych.

Oprócz działalności badawczej ważną część pracy prof. Glibowskiego stanowi dydaktyka oraz działalność organizacyjna. Jest promotorem trzech doktoratów. Realizował zajęcia wykładowe i ćwiczeniowe na wszystkich stopniach studiów na czterech wydziałach i ośmiu kierunkach, prowadząc zajęcia zarówno w języku polskim, jak i angielskim ze studentami wymiany międzynarodowej Erasmus+. Był promotorem 174 oraz recenzentem 183 prac dyplomowych. Współpracował z wieloma przedsiębiorcami, popularyzuje naukę z pomocą mass mediów, brał udział w festiwalach nauki. Siedmiokrotnie był laureatem Nagrody Rektora, głównie za osiągnięcia naukowe. Przez 10 lat pełnił funkcję przewodniczącego Rady Programowej kierunku dietetyka, a obecnie jest przewodniczącym Uczelnianej Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością.

RADOSŁAW KOWALSKI



Fot. Erwin Starosta

Prof. dr hab. Radosław Kowalski ukończył studia na Wydziale Chemii UMCS w Lublinie w 1997 r., uzyskując tytuł zawodowy magistra chemii. W 2001 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, specjalność – warzywnictwo i rośliny lecznicze. W 2010 r. otrzymał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, specjalność – chemia

i analiza żywności, 30 marca 2022 r. – tytuł profesora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Prof. Radosław Kowalski przez 8 lat pełnił funkcję kierownika Centralnego Laboratorium Agroekologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, jednocześnie koordynując projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej pn. „Wyposażenie Centralnego Laboratorium Agroekologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie” o wartości ok. 20 mln zł, którego głównym efektem było uzyskanie przez Laboratorium akredytacji w szerokim obszarze usługowym. Prof. Kowalski był zatrudniony na stanowisku adiunkta naukowego, starszego wykładowcy, adiunkta naukowo-dydaktycznego i profesora uczelni w Katedrze Analizy i Oceny Jakości Żywności Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Ponadto był zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Agrofizyki Polskiej Akademii Nauk w Lublinie. Pracował także jako nauczyciel w Liceum Ogólnokształcącym przy ZS nr 2 w Lubartowie (2002–2005), uzyskując awanse kolejnych szczebli, tj. nauczyciela kontraktowego i nauczyciela mianowanego.

Zainteresowania naukowe i tematyka badań profesora Kowalskiego obejmują zagadnienia interdyscyplinarne, wśród których należy wymienić: badania zmian w profilu kwasów tłuszczowych w tłuszczach ogrzewanych i przechowywanych, ocenę kontaminacji produktów spożywczych metalami ciężkimi, pestycydami oraz mykotoksynami; optymalizację ekstrakcji substancji aktywnych z surowców roślinnych dla różnych układów rozpuszczalnikowych wraz ze wspomaganie ultradźwiękami; badania wpływu ultradźwięków na skład chemiczny wybranych olejków eterycznych; aromatyzację żywności, badania przydatności zużytych olejków roślinnych do produkcji estrów metylowych; optymalizację warunków oznaczania witaminy C w wybranych produktach spożywczych; ocenę gatunków z rodzaju *Silphium* jako roślin alternatywnych do wykorzystania w różnych branżach przemysłowych; ocenę aktywności przeciwdrobnoustrojowej różnych ekstraktów roślinnych i olejków eterycznych; charakterystykę fitochemiczną wybranych roślin spożywczych oraz leczniczych; badania olejkowych struktur wydzielniczych wybranych gatunków ziół; charakterystykę właściwości prozdrowotnych naparów z herbat i ziół; badania wpływu PEF na akumulację wybranych jonów w komórkach drożdży i bakterii mlekowych; badania mające na celu określenie przydatności technologicznej bakterii mlekowych wzbogaconych jonami magnezu, cynku i wapnia za pomocą PEF do produkcji lodów; badania właściwości funkcjonalnych i strukturalnych różnorodnych układów skrobiowych otrzymanych w wyniku modyfikacji chemicznych i fizycznych; charakterystykę technik oraz metod analitycznych; badania parametrów charakteryzujących poprawność procedur analitycznych; badania spektroskopowe struktur związków biologicznie aktywnych; badania wpływu różnych parametrów fizycznych na wybrane procesy technologiczne w produkcji spożywczej; projektowanie suplementów diety dla osób obciążonych różnymi schorzeniami z charakterystyką składu otrzymanych produktów; projektowanie żywności o niskim stopniu przetworzenia z oceną właściwości prozdrowotnych, badania

nad koncentracjami rtęci w nerkach i sercach u wybranych gatunków ptaków; charakterystykę chemiczną składników wydzielanych przez różne owady.

Dorobek naukowy prof. Kowalskiego obejmuje 252 publikacje, w tym 125 to oryginalne prace twórcze o łącznych aktualnych parametrach: 5594 pkt MEiN, impact factor 212,979 (zgodny z rokiem wydania publikacji), indeks Hirscha 19. Jest współautorem 2 patentów. W 2022 r. został ujęty w rankingu Stanford University (USA), obejmującym 2% najaktywniejszych naukowców świata (The World's Top 2% Scientists). Profesor Kowalski był głównym wykonawcą w 4 projektach badawczych oraz w 1 projekcie strukturalnym. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności, redaktorem naczelnym czasopisma „Journal of Essential Oil & Plant Composition” oraz członkiem rad redakcyjnych czasopism: „Journal of Analytical Methods in Chemistry”, „The Open Access Journal of Science and Technology”, „International Journal of Chemical and Biochemical Science”, „Journal of Phytomolecules & Pharmacology”; był członkiem redakcji numerów specjalnych w kilku innych czasopismach zagranicznych.

Prof. dr hab. Radosław Kowalski był promotorem dwóch zakończonych przewodów doktorskich, obecnie jest kopromotorem rozprawy doktorskiej realizowanej w Université Docteur Tahar Moulay de Saïda (Algieria). Wypromował 98 dyplomantów oraz wykonał 157 recenzji prac dyplomowych.

Znaczącą działalnością prof. Kowalskiego są pełnione na Uniwersytecie i Wydziale funkcje – członka komisji senackich, komisji wydziałowych i rad programowych różnych kadencji. Jest autorem licznych ekspertyz i opracowań na potrzeby przemysłu, a także autorem receptur kilkunastu suplementów diety z wdrożeniem tych produktów do produkcji. Został wyróżniony 12-krotnie nagrodą rektora.

MAGDALENA POLAK-BERECKA



Prof. dr hab. Magdalena Polak-Berecka decyzją Prezydenta RP z dnia 21 grudnia 2022 r. otrzymała tytuł profesora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienie człowieka. Jest absolwentką kierunku biologia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego (1996 r.). Po studiach rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie (obecnie Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja), gdzie w 2001 r. uzyskała stopień naukowy

doktora, a w 2003 r. została mianowana na stanowisko adiunkta. Od 2005 r. pracuje na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie w Katedrze Biotechnologii, Mikrobiologii i Żywnienia Człowieka. W 2015 r. uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego na Wydziale Nauk o Żywności UP we Wrocławiu, w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biotechnologia. Podstawą nadania tego stopnia było osiągnięcie naukowe przedstawione w monotelematycznym cyklu publikacji pt. „Otrzymywanie, charakterystyka struktury i aktywności biologicznej egzopolisacharydu wytwarzanego przez probiotyczny szczep *Lactobacillus rhamnosus* E/N”. W 2018 r. została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego UP.

Badania naukowe prowadzone przez prof. dr hab. Magdaleny Polak-Berecką od momentu zatrudnienia na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie obejmowały zagadnienia z zakresu biotechnologii żywności, takie jak: charakterystyka fizjologiczna, biochemiczna i genetyczna bakterii fermentacji mlekowej; optymalizacja procesów biotechnologicznych z wykorzystaniem metod statystycznych; otrzymywanie oraz charakterystyka strukturalna i aktywności biologicznej egzopolisacharydu wytwarzanego przez *Lactobacillus rhamnosus*. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego prowadziła badania naukowe o następującej tematyce: biosorpcja jonów metali przez bakterie z rodzaju *Lactobacillus*; fermentacja surowców roślinnych – charakterystyka procesu i wykorzystanie w technologii żywności; biologiczna aktywność związków występujących w żywności; wykorzystanie technologii zimnej plazmy w utrwalaniu żywności. Obecnie zainteresowania naukowe prof. Magdaleny Polak-Bereckiej dotyczą problematyki z zakresu mikrobiologii, biotechnologii i technologii żywności.

Profesor Polak-Berecka swoją karierę naukową rozwijała w renomowanych ośrodkach naukowych w kraju (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) i za granicą, odbyła długoterminowe staże naukowe w Niemczech i wyjazdy studyjne (Portugalia). Jest autorką lub współautorką 61 publikacji naukowych (IF = 109,517; indeks Hirscha 14), dwóch patentów oraz kilkudziesięciu innych publikacji i doniesień naukowych. Brała udział w realizacji kilkunastu projektów badawczych finansowanych przez MNiSW, NCN i NCBiR, pełniąc funkcję kierownika, głównego wykonawcy i wykonawcy, w tym w jednym, finansowanym z funduszy Unii Europejskiej.

Prof. Magdalena Polak-Berecka pełniła funkcję promotora prac doktorskich w dwóch zakończonych postępowaniach. Uczestniczyła w dziewięciu postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego – w tym dwukrotnie jako recenzent.

Działalność organizacyjna prof. Magdaleny Polak-Bereckiej związana jest z pracami na rzecz UP w Lublinie. Od 2016 r. do chwili obecnej pełni funkcję prodziekana ds. studenckich i dydaktyki na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii. W latach 2016–2020 przewodniczyła pracom Komisji Stypendialnej dla studentów. W latach 2016–2021 była przewodniczącą Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz czł. Uczelnianej Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia. Od 2021 r. pełni funkcję koordynatora wydziałowego programu Erasmus+ oraz przewodniczącej Wydziałowej Komisji ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą. Od stycznia 2022 r. jest przewodniczącą Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Doktorantów Uczelni.

Za zaangażowanie zawodowe oraz działalność naukowo-dydaktyczną prof. dr hab. Magdalena Polak-Berecka była wielokrotnie nagradzana, otrzymując m.in. Medal Komisji Edukacji Narodowej w 2018 r., Odznakę Honorową „Zasłużony dla Rolnictwa” w 2020 r. oraz nagrody rektora za działalność naukową i organizacyjną.

LESZEK RACHOŃ



Profesor dr hab. Leszek Rachon z Katedry Technologii Produkcji Roślinnej i Towaroznawstwa otrzymał nominację profesorską w dniu 25 kwietnia 2022 r. w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo. Wiodącym kierunkiem działalności naukowej profesora Rachonia jest problematyka obejmująca zagadnienia związane z uprawą roślin zbożowych, a w szczególności: doskonalenie agrotechniki pszenic makaronowych, możliwości uprawy pszenicy *durum* w Polsce, dobór odmian *Triticum durum* do uprawy w warunkach Lubelszczyzny oraz ich przydatność do produkcji makaronów, a ponadto uprawa pszenic oplewionych – samopszy, płaskurki oraz orkiszu pszennego w technologiach ekstensywnych, niskonakładowych.

Dorobek publikacyjny prof. Rachonia obejmuje około 200 pozycji, w tym 102 prace oryginalne, 3 monografie i rozdziały w monografiach, rozdziały w 2 podręcznikach i 1 skrypcie, 27 publikacji popularnonaukowych, 42 komunikaty naukowe, 2 instrukcje wdrożeniowe.

Uczestniczył jako kierownik lub główny wykonawca w realizacji 3 projektów badawczych finansowanych przez KBN. Promotor 3 rozpraw doktorskich, 150 prac dyplomowych. Recenzent 5 rozpraw doktorskich, 2 przewodów habilitacyjnych oraz 50 artykułów naukowych. Pełnił lub pełni szereg funkcji w uczelni, m.in. jako prodziekan Wydziału Agrobiotechnologii, przewodniczący Zarządu Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Agronomicznego, czł. Rady Naukowej „Agronomy Science”, czł. Rady Naukowej Szkoły Doktorskiej, wiceprzewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej, kierownik studiów doktoranckich, przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą, czł. Zespołu Wojewódzkiego Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) województwa lubelskiego. Wielokrotnie wyróżniony przez rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Uhonorowany Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Medalem za Długoletnią Służbę oraz Medalem Prezydenta Miasta Lublin.

MICHAŁ ŚWIECA



Profesor dr hab. Michał Świeca w latach 2001–2002 ukończył studia na kierunku biologia (spec. biochemia) oraz biotechnologia na UMCS w Lublinie. Od 2005 r. jest zatrudniony w Katedrze Biochemii i Chemii Żywności UP w Lublinie. Stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biotechnologii uzyskał w 2012 r. na UMCS w Lublinie na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Biopreparaty kiełków soczewicy jadalnej”, zaś doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia – w roku 2016, w oparciu o cykl publikacji naukowych oraz rozprawę pt. „Badania czynników determinujących efektywność i zasadność procesu biofortyfikacji kiełków” na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie. Od 2018 r. zatrudniony na stanowisku profesora uczelni.

Zainteresowania naukowe obejmują zagadnienia związane z biochemią i enzymologią żywności, a w szczególności projektowaniem nowych funkcjonalnych środków spożywczych. Profesor Świeca jest autorem ponad 100 prac indeksowanych na liście JCR (Index Hirscha 34), kierował kilkoma projektami finansowanymi przez NCN oraz NCBiR, a także brał udział w ich realizacji.

ADAM WAŚKO



4 lipca 2022 r. postanowieniem prezydenta RP otrzymał tytuł profesora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Prof. dr hab. Adam Waśko jest absolwentem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie (obecnie Wydział Biologii i Biotechnologii), na którym uzyskał kolejne stopnie naukowe doktora w 2004 r. i doktora habilitowanego w 2018 r. W 1996 r. rozpoczął

pracę naukową na Akademii Rolniczej w Lublinie (obecnie Uniwersytecie Przyrodniczym), gdzie kontynuował rozwój kariery naukowej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zdzisława Targońskiego. Równolegle był zatrudniony w Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie. W 2018 r. został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego UP w Lublinie oraz objął funkcję kierownika Katedry Biotechnologii, Mikrobiologii i Żywności Człowieka oraz prorektora ds. rozwoju kadr i rozwoju UP w Lublinie.

W kręgu głównych zainteresowań naukowych Profesora znajduje się obecnie szeroko pojęta problematyka związana głównie z biotechnologicznym wykorzystaniem bakterii kwasu mlekowego. Drugi nurt badawczy obejmuje analizę biologicznie aktywnych składników żywności potwierdzoną w badaniach na modelach komórkowych ludzkich tkanek.

Profesor Waśko to autor i współautor 91 prac oryginalnych i przeglądowych w czasopismach z listy JCR (IF = 171,7, indeks Hirscha = 19), 17 patentów o zasięgu międzynarodowym i krajowym oraz kilkudziesięciu innych publikacji i doniesień naukowych. Swoją karierę naukową rozwijał w renomowanych ośrodkach naukowych w kraju, głównie w Polskiej Akademii Nauk oraz na stażach naukowych w krajach Unii Europejskiej (Niemcy, Austria, Włochy, Finlandia).

Siedmiokrotnie pełnił funkcję promotora prac doktorskich – w tym trzech zakończonych postępowaniach. Uczestniczył w kilkunastu postępowaniach o nadanie stopnia doktora i doktora habilitowanego, w tym pięciokrotnie jako recenzent. Brał udział w realizacji 11 projektów badawczych finansowanych przez MNiSW, NCN i NCBiR, pełniąc funkcję kierownika, głównego wykonawcy i wykonawcy, w tym w jednym finansowanym z funduszy Unii Europejskiej.

W latach 2003–2015 trzykrotnie pełnił funkcję przewodniczącego Rady Bibliotecznej BG UP w Lublinie. Od 2016 r. kierował pracami Wydziałowej Komisji do Spraw Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz rady programowej kierunku biotechnologia na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie. Niezależnie od pełnionych na uczelni funkcji został powołany w skład Komisji Biotechnologii oddziału lubelskiego PAN. W tym samym roku jako przedstawiciel uczelni w Lubelskim Klastrze Biotechnologii pełnił funkcję członka Zarządu Klastra. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów i Biochemików.

Wyróżniony Medalem Prezydenta Miasta Lublina w 2020 r. oraz ośmiokrotnie nagrodą rektora za działalność naukową. Obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Biotechnologii, Mikrobiologii i Żywności Człowieka oraz jest prorektorem ds. rozwoju uczelni.

Fot. Alicja Jaroszewska, Maciej Niedziółka

Rekrutacja letnia rusza 8 maja 2023 r. i trwa do 30 września 2023 r. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oferuje w tym roku prawie 60 kierunków studiów, w tym 5 nowych

Nowe kierunki studiów I stopnia

Zielone technologie

W trakcie studiów scharakteryzowane zostaną wszystkie elementy środowiska, ze szczególnym zwróceniem uwagi na odpowiedzialne zarządzanie i zrównoważone korzystanie z zasobów Ziemi. Warto podkreślić, że wybrane zajęcia będą realizowane we współpracy z Instytutem Nowych Syntezy Chemicznych – Sieć Badawcza Łukasiewicz.

Absolwenci kierunku zielone technologie będą wysokiej klasy specjalistami przygotowanymi do pracy w rolnictwie, przez leśnictwo, aż po przemysł wydobywczy czy przedsiębiorstwa specjalizujące się w działaniach naprawczych – rekultywacyjnych. Zdobędą kompetencje inżynierskie w zakresie kształtowania, ochrony i monitoringu środowiska przyrodniczego, a także prawidłowej gospodarki jego zasobami dla potrzeb człowieka zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju.

Survival i animacja przyrodnicza

Studia dają wiedzę i umiejętności z zakresu: technik przetrwania, rozpoznawania roślin ratowniczych w survivalu, rozpoznawania zwierząt jadowitych i alergicznych, żywienia człowieka i kuchni survivalowej, kosmetyków naturalnych stosowanych w survivalu, technik orientacji przestrzennej czy ekologii terenowej.

Absolwenci zdobędą gruntowne wykształcenie z zakresu animacji przyrodniczej – głównie edukacji ekologicznej oraz angażowania społeczności lokalnych w działania na rzecz ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju czy organizacji eventów firmowych.

Informatyka przemysłowa

Absolwenci będą specjalistami w zakresie informatyki w przedsiębiorstwach produkcyjnych. Zdobędą wiedzę i kompetencje m.in. z automatyzacji i robotyzacji produkcji oraz informatycznej





obsługi procesów produkcyjnych i zarządczych (z programowania i modelowania, inżynierii i wizualizacji procesów produkcyjnych, konstrukcji oraz budowy i eksploatacji maszyn, analizy danych przemysłowych, mechatroniki i automatyki, podstaw procesów produkcji rolno-spożywczej). Będą przygotowani do pracy na różnych stanowiskach związanych z wykorzystaniem projektowania komputerowego, programowania oraz zastosowaniem technologii informatycznych w procesach produkcyjnych.

W trakcie studiów będzie można uzyskać uprawnienia i certyfikaty w zakresie AutoCAD 2D i 3D (Autodesk), Inventor Professional, języka angielskiego (Oxford University), a także działać w studenckich kołach naukowych: Informatyków czy Komputerowego Wspomagania Projektowania – CAD.

Diagnostyka ekoprzestępczości

Studia na kierunku diagnostyka ekoprzestępczości przygotowują do skutecznej walki z naruszeniami przepisów środowiskowych. Według unijnych danych przestępczość związana z wykroczeniami przeciwko środowisku to obecnie czwarta co do wielkości działalność przestępcza na świecie.

Absolwenci tego kierunku studiów potrafią prowadzić sprawy z zakresu przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń, wykonywać kontrole interwencyjne oraz realizować działania prewencyjne zapobiegające i ograniczające działalność przestępczą w zakresie korzystania ze środowiska.

Na tym kierunku studiów dużą wagę przywiązuje się do zajęć terenowych, a także do zdobycia umiejętności praktycznych w diagnozowaniu przestępstw środowiskowych. Studentów czekają ciekawe praktyki w wydziałach zwalczania przestępczości, straży pożarnej, instytucjach ekspertyz sądowych, biurach projektów

i ekspertyz przyrodniczych, firmach konsultingowych czy ośrodkach edukacji ekologicznej.

Bioinformatyka w biogospodarce

Absolwenci kierunku bioinformatyka w biogospodarce będą przygotowani do operowania jednocześnie wiedzą z zakresu nauk rolniczych, w tym biologii molekularnej i genetyki oraz informatyki, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności programowania, co jest wynikiem interdyscyplinarnego charakteru studiów.

Absolwent posiada umiejętność pracy i programowania w środowiskach różnych systemów operacyjnych, może samodzielnie projektować bazy danych, opracowywać algorytmy procesów biologicznych i tworzyć na tej podstawie programy komputerowe w wybranych kompilatorach, w szczególności uwzględniające zagadnienia z obszaru biogospodarki, planować i wykonywać zadania badawcze, projekty lub ekspertyzy z zakresu biologii molekularnej i informatyki zarówno samodzielnie, jak i w ramach pracy grupowej.

Kompetencje merytoryczne umożliwiają absolwentom podejmowanie pracy zawodowej w: instytucjach naukowych i firmach badawczo-rozwojowych zajmujących się badaniami z zakresu biogospodarki; przemyśle rolniczym, bioinformatycznym oraz jednostkach wykorzystujących bazy danych i zarządzających nimi; firmach agrobiotechnologicznych przy zajęciach związanych z ulepszaniem hodowli zwierzęcej; instytucjach medycznych wykorzystujących zdobycze genetyki do diagnostyki medycznej; firmach konsultingowych, szkoleniowych; jednostkach administracji publicznej i samorządowej. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku bioinformatyka i kierunkach pokrewnych.



Spotkanie RADY EKSPERTÓW i Interesariuszy Zewnętrznych

16 lutego 2023 r. odbyło się pierwsze spotkanie Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych powołanej przy Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie. Dzięki jej działalności prowadzone kierunki studiów w jeszcze większym stopniu uwzględnią aktualne wymagania stawiane przez rynek pracy, a badania naukowe będą mieć większy wpływ na społeczeństwo i gospodarkę.

Rada Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych ma charakter organu doradczo-opiniodawczego. Jej utworzenie stanowi kontynuację działań realizowanych przez poszczególne jednostki Wydziału, a w jej skład wchodzi reprezentanci branży spożywczej, biotechnologicznej, gastronomicznej oraz poradnictwa dietetycznego. Zadania Rady obejmują:

- opiniowanie, dostosowywanie oraz rekomendowanie programów kształcenia, programów studiów i założonych efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów, w tym studiów podyplomowych, do potrzeb rynku pracy i oczekiwań otoczenia społecznego (dostosowanie treści programowych do wymagań pracodawców i rynku pracy, uruchamianie kierunków i specjalności pod konkretne zapotrzebowania pracodawców);
- współudział w realizacji badań (również w zakresie tematyki prac magisterskich) oraz możliwość dofinansowania ze źródeł zewnętrznych;
- współorganizowanie projektów o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim;
- współorganizowanie na Wydziale targów praktyk, staży i pracy, udzielanie wsparcia Wydziałowi w celu umożliwiania studentom odbywania wysokiej jakości praktyk zawodowych;
- wspieranie inicjatyw, wydarzeń organizowanych przez Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii;
- nawiązywanie indywidualnych form współpracy z poszczególnymi kierunkami studiów.

W pierwszym spotkaniu Rady wzięli udział przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, a także rektor, władze dziekańskie Wydziału, kierownicy jednostek oraz członkowie Wydziałowej Komisji ds. Współpracy z Otoczeniem

Społeczno-Gospodarczym. Prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, zwracając się do uczestników wydarzenia, wyraził przekonanie, że powołanie Rady pogłębi współpracę między pracownikami Wydziału a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W trakcie spotkania prowadzonego przez przewodniczącą Wydziałowej Komisji ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym dr hab. Małgorzatę Karwowską, prof. uczelni, przedstawiono działalność naukową pracowników Wydziału oraz ofertę dydaktyczną. Omówiono zakres działalności Rady i propozycję planów wspólnych działań na najbliższy rok, m.in. współudział w realizacji badań, poszukiwanie możliwości finansowania ze źródeł zewnętrznych, opiniowanie programów studiów oraz udział w wydarzeniach organizowanych przez Wydział.

Członkami Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii i zostali: prezes Krzysztof Borkowski (Zakład Mięсны „Mościbrody” Sp. z o.o.), prezes Waldemar Ferschke (Medisept Sp. z o.o.), prezes Piotr Nowak (Korab Garden Sp. z o.o.), prezes Mieczysław Starkowicz (Biomed Lublin S.A.), dyrektor Krzysztof Zaniewski (Super Drob Zakłady Drobiarsko-Mięsne S.A.), prezes Jarosław Zawadzki (Dr Gerard Sp. z o.o.), Sylwia Stachyra (CookShe by Sylwia Stachyra), prezes Zbigniew Wnukowski, pełnomocnik ds. jakości Agnieszka Kołosińska („Dyspol” Wanda Wnukowska), kierownik produkcji Izabela Grabowska-Chlebio (SM Bieluch w Chełmie), dyrektor Krzysztof Ochal (Kabako Gruppe sp. z o.o.), pełnomocnik zarządu Maciej Bartoń (Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”), Justyna Siwiela-Tomaszczyk (Poradnia Vitanutrica).

W trakcie spotkania poprzez głosowanie wybrano przewodniczącego Rady, którym został prezes Mieczysław Starkowicz, oraz zastępcę Sylwią Stachyrę. Spotkanie ekspertów oraz interesariuszy zewnętrznych wskazało, jak istotna jest ta inicjatywa dla funkcjonowania Wydziału w zakresie nauki i dydaktyki w kontekście dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Ścisła współpraca nauki i praktyki stanowi jednocześnie ważny element rozwoju i innowacji w przedsiębiorstwach.

*Małgorzata Karwowska, Waldemar Gustaw
Fot. Wojciech Radzki*

Certyfikat doskonałości kształcenia dla kierunku hipologia i jeździectwo

Hipologia i jeździectwo to kierunek studiów prowadzony na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Decyzją Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej 23 lutego 2023 r. kierunek ten został wyróżniony certyfikatem doskonałości kształcenia w kategorii: doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu na kierunku. Jest to wyróżnienie tym bardziej szczególne, że hipologia i jeździectwo uzyskała taki certyfikat jako pierwszy kierunek w historii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Kierunek hipologia i jeździectwo powstał w 2012 r. jako studia stacjonarne I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Zajęcia prowadzone są przez kadrę naukowo-dydaktyczną o wysokich kwalifikacjach, stale podnoszącą i rozszerzającą swoją wiedzę i umiejętności oraz poprawiającą jakość kształcenia. Wśród wykładowców znajdują się osoby, które oprócz tytułów naukowych posiadają liczne uprawnienia praktyczne: certyfikowani szkoleniowcy Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ), sędziowie różnych konkurencji jeździeckich o uprawnieniach krajowych i międzynarodowych, hipoterapeuci, instruktorzy jeździectwa naturalnego oraz working equitation, egzaminatorzy na odznaki jeździeckie, wykładowcy kursów instruktorskich Polskiego Związku Jeździeckiego i in.

Studenci hipologii i jeździectwa mogą uzyskać w toku studiów uprawnienia instruktora jazdy konnej PZJ, instruktora turystyki konnej PTTK, sędziego jeździeckiego oraz uprawnienia do opisu koni nadawane przez Polski Związek Hodowców Koni. Ponadto mają możliwość rozszerzania swoich kwalifikacji w licznych szkoleniach i kursach zawodowych: szkolenia licencyjne certyfikowane przez PZJ, kurs pierwszej pomocy w jeździectwie, kurs sadle-fittera, szkolenie koni metodą naturalną, masaże sportowy i relaksacyjny koni i in. Ponadto studenci mogą przystępować do egzaminów na odznaki jeździeckie Polskiego Związku Jeździeckiego – od poziomu odznaki Jeźdźce Konno po Złotą Odznakę Jeździecką. Integralnym elementem programu kształcenia jest obowiązkowa 8-tygodniowa praktyka zawodowa, która może być realizowana w stadninach koni i stadach ogierów, ośrodkach rekreacji i turystyki konnej, sportowych klubach jeździeckich, związkach hodowców koni, instytucjach zajmujących się utrzymywaniem i użytkowaniem koni, takich jak tory wyścigów konnych, związki jeździeckie itp.

Zajęcia praktyczne z zakresu jazdy konnej, woltyżerki, powożenia, treningu koni, pielęgnacji koni oraz hodowli i wychowu koni realizowane są głównie w oparciu o nowoczesną bazę dydaktyczną Katedry Hodowli i Użytkowania Koni wraz z podległym Ośrodkiem Jeździeckim. Studenci mają do dyspozycji 33 konie dydaktyczne, w tym 13 koni gorącokrwistych, 14 kuców felińskich oraz sześć kuców szetlandzkich o przeznaczeniu zaprzęgowym. W skład Ośrodka Jeździeckiego wchodzi nowoczesna Arena Konna z krytą ujeżdżalnią o powierzchni ponad 2100 m², dająca możliwość organizowania zawodów jeździeckich wysokiej rangi oraz profesjonalnych szkoleń jeździeckich. Ponadto do dyspozycji studentów są dwie mniejsze kryte ujeżdżalnie oraz plac zewnętrzny.

Ośrodek Jeździecki jest wyposażony w sprzęt do jazdy wierzchem, powożenia, lonżowania, woltyżerki i hipoterapii, jak również zestaw przeszkód parkurowych oraz czworobok ujeżdzeniowy. Na terenie Ośrodka Jeździeckiego znajdują się blisko 4 ha pastwisk i wybiegów dla koni.

Ośrodek Jeździecki UP w Lublinie posiada certyfikat jakości PZJ i certyfikat PTTK w zakresie szkolenia kadr. Na jego terenie organizowane są egzaminy na odznaki jeździeckie, regionalne zawody w skokach, Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w Skokach oraz Halowe Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w Skokach i Ujeżdżeniu, prowadzone są także liczne seminaria, konferencje oraz szkolenia. Ośrodek współpracuje również z Lubelskim Związkiem Hodowców Koni w zakresie organizacji imprez hodowlanych o zasięgu krajowym.

W toku studiów studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach w ramach wierzchowej lub wszechstronnej ścieżki tematycznej, które są skierowane do osób o zróżnicowanych umiejętnościach jeździeckich. Absolwent hipologii i jeździectwa posiada wiedzę i umiejętności dotyczące wszelkich aspektów hodowli, wychowu i użytkowania koni podbudowane wiedzą z zakresu nauk podstawowych oraz biologii koniowatych. Ma wiedzę rolniczą i umiejętności potrzebne do prowadzenia ośrodków hodowli i użytkowania koni, gospodarstw rolnych oraz zrównoważonego wykorzystania środowiska naturalnego, a także umiejętności i kompetencje z zakresu użytkowania koni, woltyżerki, treningu koni, powożenia, medycznych aspektów sportu i rekreacji ruchowej, odnowy biologicznej, a także zagadnień dotyczących pierwszej pomocy weterynaryjnej, dobrostanu i higieny, ochrony zasobów genetycznych, doradztwa zootechnicznego i in.

Studenci zainteresowani rozwojem naukowym uczestniczą w działaniach Sekcji Hipologicznej Studenckiego Koła Naukowego, gdzie prezentują wyniki swoich badań na licznych konferencjach naukowych. Mają też możliwość publikacji wyników badań w monografiach naukowych i oryginalnych pracach badawczych.

Hipologia i jeździectwo to kierunek dobrze wpisujący się w obecne wymagania branży jeździeckiej, stwarzający pole do działania na wielu płaszczyznach i dający absolwentom dużą wiedzę, bogate umiejętności i kompetencje oraz szerokie możliwości dalszego rozwoju osobistego i zawodowego.

Elżbieta Wnuk



KRAJOWE GRANTY BADAWCZE w 2022 r. – bezdyskusyjny sukces

Dział Nauki został powołany po to, aby wspierać badaczy naszej *Alma Mater* w procesie aplikowania o granty zewnętrzne. Rokrocznie pracownicy działu zachęcają do aplikowania oraz przeprowadzają badaczy naszego uniwersytetu przez meandry wnioskowania w różnych instytucjach o granty (badawcze, badawczo-rozwojowe, popularyzujące naukę), podpisywanie umów o realizację oraz przez formalny proces prowadzenia projektu naukowego. Do każdego z wniosków podchodzimy indywidualnie, a każdy kolejny dofinansowany wniosek jest dla nas powodem do radości.

Bardzo dużym zainteresowaniem naszych badaczy cieszą się konkursy organizowane przez Narodowe Centrum Nauki, w których Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie odnosi coraz większe sukcesy. W ubiegłym roku w ramach projektów NCN pozyskaliśmy 14 grantów na łączną kwotę 10 790 632,00 zł. Czterokrotnie byliśmy laureatami konkursu „Miniatura”, dwukrotnie konkursu „Sonata”, czterokrotnie konkursu „Opus” oraz jednokrotnie konkursów „Sonatina” i „Preludium”. Bezsprzecznie należy wyróżnić prof. dr hab. Urszulę Gawlik-Dziki (Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii), która dzięki determinacji dwukrotnie w ubiegłym roku zdobyła finansowanie swoich badań w ramach dwóch edycji konkursu „Opus” na niebagatelną kwotę 3 541 901,00 zł. Na uwagę zasługują również projekty dr hab. Izabeli Joško, prof. uczelni (Wydział Agrobiotechnologii), pn. „Chemiczne i biologiczne transformacje nanocząstek na bazie metali i ich rola w transmisji nowo pojawiających się zanieczyszczeń z gleby do diety człowieka” oraz prof. dr hab. Michała Świecy (Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii) pn. „Grzybowe substancje bioaktywne o ukierunkowanym potencjale prozdrowotnym – rola interakcji, biodostępności i bioprzyswajalności jako czynników kreujących funkcjonalność mikrokapkułkowanych dodatków funkcjonalnych w modelu *in vitro* i *in vivo*”. Powyższe projekty uzyskały bardzo dobre oceny grup eksperckich ze szczególnym uwzględnieniem bogatego dorobku kierowników projektów. Uczelnia zaangażowała się również w pomoc naukowcom pochodzącym z Ukrainy i z sukcesem złożyła dwa wnioski w ramach konkursu NCN, które umożliwiły dwóm naukowczyniom kontynuowanie swoich badań na naszym uniwersytecie. Opiekę nad zagranicznymi gośćmi sprawuje prof. dr hab. Ewa Tomaszewska (Wydział Medycyny Weterynaryjnej) oraz dr hab. inż. Alina Kowalczyk-Juško, prof. uczelni (Wydział Inżynierii Produkcji).

Wielu badaczy odnajduje się również w aplikowaniu o środki Ministerstwa Edukacji i Nauki. W 2022 r. w ramach wniosków ministerialnych zdobyliśmy 13 grantów na sumaryczną kwotę 2 900 326,32 zł. Dużym powodzeniem cieszą się wnioski w konkursach „Doskonała nauka” oraz „Społeczna odpowiedzialność nauki”. W ubiegłym roku otrzymaliśmy finansowanie sześciu takich projektów. W ramach zaplanowanych działań zostanie zorganizowanych aż sześć konferencji naukowych o zasięgu ogólnopolskim oraz międzynarodowym:

1. Bioróżnorodność w rolnictwie – koordynator dr hab. Aneta Strachcka, prof. uczelni (Wydział Biologii Środowiskowej);
2. Międzynarodowy Kongres „Szanse nauk o zwierzętach – 70 lat Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki” – koordynator prof. dr hab. Andrzej Junkuszew, prodziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki;
3. XXIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Postęp w inżynierii produkcji” 2023 – koordynator dr hab. inż. Renata Różyło, prof. uczelni (Wydział Inżynierii Produkcji);
4. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Gospodarowanie przestrzenią a zasoby przyrodnicze” – koordynator dr hab. Halina Lipińska, prof. uczelni (Wydział Agrobiotechnologii);
5. „Nauka o zbożach – osiągnięcia i perspektywy” – koordynator dr Piotr Zarzycki (Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii).

Ponadto uniwersytet zrealizuje projekt obejmujący popularyzację nauki pn. „Żywność, żywienie i zdrowie” w ramach „Społecznej odpowiedzialności nauki”, którego kierownikiem jest dr inż. Monika Michalak-Majewska (Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii), z kolei dr hab. Anna Mazurek-Kusiak, prof. uczelni (Wydział Agrobiotechnologii), będzie badać oraz promować ideę polskości i tradycji regionalnych w wioskach tematycznych Polski Wschodniej w ramach rozstrzygniętego konkursu „Nauka dla społeczeństwa”.

Kolejnym konkursem organizowanym przez MEIN są „Inwestycje w zakresie nauki oraz kształcenia”. Dzięki wygranej w tym konkursie dr hab. Wojciech Łopuszyński, prof. uczelni (Wydział Medycyny Weterynaryjnej), wdroży mikroskopię cyfrową jako nowoczesną metodę kształcenia. Rozpatrywanych jest jeszcze 6 wniosków dotyczących tego konkursu.

Jak co roku niesłabnące zainteresowanie budzi ministerialny program „Doktoraty wdrożeniowe” dotyczący prac badawczych, które skutkują innowacyjnym wdrożeniem w konkretnym przedsiębiorstwie. W minionym roku grono uczestników powiększyło się o dwóch doktorantów Szkoły Doktorskiej naszego uniwersytetu. Ich promotorami są dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. uczelni (Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii), prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą oraz dr hab. inż. Alina Kowalczyk-Juško, prof. uczelni (Wydział Inżynierii Produkcji). W ramach prowadzonych prac badawczo-wdrożeniowych doktoranci opracują innowacyjne rozwiązania technologiczne dla przedsiębiorstw, w których są zatrudnieni.

Dwóch naszych młodych naukowców zostało wyróżnionych stypendiami. Dr inż. Paulina Kęska została uhonorowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki stypendium dla wybitnych młodych naukowców, natomiast dr inż. Hubert Szczerba został laureatem stypendium „Start” ufundowanym przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Obydwoje zwycięzcy związani są zawodowo z Wydziałem Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej wyróżniła prof. dr. hab. inż. Sławomira Kocirę (Wydział Inżynierii Produkcji), przyznając dofinansowanie dla projektu pn. „Kluczowe, długofalowe współdziałania dla opracowania innowacyjnego, ekologicznego podejścia w produkcji biostymulatorów” w niemałej kwocie 1 044 492,21 zł. Projekt realizowany będzie z partnerami zagranicznymi, tj. University of South Bohemia in České Budějovic, Slovak University of Agriculture in Nitra – Słowacja oraz Universidad del Salvador.

Prof. dr hab. Krzysztof Józwiakowski (Wydział Inżynierii Produkcji) pozyskał dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie z przeznaczeniem na organizację konferencji pt. „Praktyczne aspekty rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej i energetycznej”.

W 2022 r. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie pozyskał aż 30 różnych projektów naukowych. Wiele projektów prowadzonych jest wspólnie z partnerami – innymi instytucjami z sektora szkolnictwa wyższego i nauki, a także z przedsiębiorstwami czy koncernami.

Dziękujemy wszystkim badaczom, którzy obdarzają nas zaufaniem i z naszym wsparciem wnioskuje o finansowanie swoich badań ze środków zewnętrznych. Gratulujemy wszystkim zdobywcom grantów badawczych oraz stypendiów w minionym roku i życzymy kolejnych sukcesów!

Katarzyna Dziki-Michalska
Dział Nauki
Biuro Projektów i Funduszy



„Żywność, żywienie i zdrowie – tradycja wsparta nauką”

Projekt finansowany przez
Ministerstwo Edukacji i Nauki
w ramach programu

„Społeczna odpowiedzialność nauki”

Umowa nr SONP/SP/549821/2022 z dnia 22.11.2022 r.

<https://tradycja-nauka.up.lublin.pl/>
Kierownik projektu: dr inż. Monika Michalak-Majewska
(e-mail: monika.michalak@up.lublin.pl)

Patronat honorowy:



Projekt dla członków kół gospodyń wiejskich

Na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii realizowany jest projekt „Żywność, żywienie i zdrowie – tradycja wsparta nauką” finansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki”. Realizacja projektu zaplanowana jest do 30.04.2023, wartość 57 917,00 zł (kwota dofinansowania 51 717, 00 zł). Patronat honorowy nad projektem objęli m.in.: Minister Edukacji i Nauki oraz Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem projektu jest wsparcie merytoryczne i praktyczne członków kół gospodyń wiejskich działających na obszarze województwa lubelskiego i województw ościennych w zakresie tematyki dotyczącej wpływu stylu życia i żywienia na zdrowie w oparciu o wiedzę naukową oraz wieloletnie doświadczenie prowadzących. Projekt zakłada realizację treści z obszarów: dietytyki, wykorzystania produktów bezglutenowych, technik kulinarnych kształtujących cechy prozdrowotne żywności oraz kosmetyologii (projektowanie kosmetyków opartych o składniki naturalne, z wykorzystaniem wiadomości z zakresu aromaterapii i zielarstwa). Projekt realizowany jest w formie wykładów i warsztatów w trybie weekendowym.

W uroczystym otwarciu projektu uczestniczyli: Kamila Grzywaczewska – dyrektor KOWR OT w Lublinie, Justyna Przysiężniak – kierownik KRUS w Krasnymstawie, dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. uczelni – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, prof. dr hab. Waldemar Gustaw – dziekan Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii i dr inż. Monika Michalak-Majewska – kierownik projektu.

Informacje na temat zajęć w ramach projektu przedstawiane są na bieżąco na stronie internetowej projektu, w mediach społecznościowych Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Pracowni Gastronomicznej.

Monika Michalak-Majewska



WARSZTATY technologiczne

Na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii 27 września 2022 r. odbyły się warsztaty technologiczne pt. „Opracowanie technologii produkcji przetworów z owoców i warzyw przydatnych do produkcji w małej skali” w ramach operacji „Przetwórstwo na małą skalę szansą dla niewielkich producentów rolnych”. Dzięki wsparciu Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli uczestnicy mieli możliwość udziału w wykładach i warsztatach prowadzonych przez pracowników Zakładu Technologii Owoców, Warzyw i Grzybów naszego Wydziału. Panel teoretyczny, oprócz przekazania istotnych wiadomości, był okazją do dyskusji w zakresie przetwórstwa żywności. Podczas warsztatów w Pracowni Gastronomicznej dr inż. Ewa Jabłońska-Ryś zapoznała uczestników z technologią kiszenia produktów pochodzenia roślinnego, wyborem i przygotowaniem surowców, a także rolą bakterii mlekowych, ich źródłami i możliwością stosowania kultur startowych, wskazała również czynniki warunkujące dobrą jakość i trwałość kiszonek. Pod okiem dr Anety Sławińskiej uczestnicy przygotowali dżemy z surowców, takich jak: pomidory, dynia i cukinia. Doktor Wojciech Radzki zapoznał gości z technologią soków NFC (ang. not from concentrate, czyli „nie z koncentratu”), wytłoczono sok z jabłek i marchwi, oceniono jego walory smakowe oraz wykonano podstawowe analizy fizyko-chemiczne. Uczestnicy spotkania poznali również wyposażenie niezbędne do produkcji soku na małą skalę.

Niniejsze wydarzenie, obfitujące w praktyczne informacje podane w przystępny sposób podczas wykładów i warsztatów technologicznych, miało na celu rozpowszechnianie wśród rolników z województwa lubelskiego, przetwórstwa owoców i warzyw z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz promowanie krótkich łańcuchów dostaw. W obecnej sytuacji rynkowej ważne jest, aby producenci owoców i warzyw mieli zróżnicowany asortyment produktów świeżych oraz przetworzonych, a tym samym umieli dostosować podaż i poprawić dystrybucję, tak aby zaspokoić oczekiwania ilościowe i jakościowe konsumenta, a przy tym czerpać dodatkowe dochody z gospodarstwa.

Wrześniowe warsztaty były już kolejnymi zrealizowanymi przez Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii wraz z Lubelskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. W maju 2022 odbyły się warsztaty technologiczno-gastronomiczne pt. „Wykorzystanie jagnięciny i koźliczyny do przygotowania potraw”, o których pisaliśmy w „Aktualnościach” nr 3/109/2022. Takie spotkania umożliwiają nawiązanie kontaktów, wymianę doświadczeń i zainteresowanie nowymi kierunkami przetwórstwa własnych surowców rolnych – pochodzenia roślinnego czy zwierzęcego.

Warsztaty odbyły się w ramach projektu finansowanego przez „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” – Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

*Monika Michalak-Majewska, Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii
Małgorzata Seroka, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Fot. Monika Michalak-Majewska*



NAUKA PRAKTYCE

Naukowa Konferencja Pszczelarska dla otoczenia społeczno-gospodarczego „Nauka praktyce”, która odbyła się 19 stycznia 2023 r., była pierwszą w Polsce na tak dużą skalę konferencją, podczas której naukowcy ze wszystkich ośrodków naukowych zajmujących się pszczołą miodną spotkali się z pszczelarzami oraz firmami z branży pszczelarskiej. Firmy te miały stoiska, na których prezentowały innowacyjne rozwiązania dla pasiek. Na zaproszenie organizatorów odpowiedzieli pszczelarze z najdalszych zakątków kraju – zarejestrowanych było ponad 700 osób. Konferencja miała na celu zintegrowanie społeczności akademickiej (zajmującej się w swoich badaniach różnymi działami pszczelarstwa) z pszczelarzami i przedsiębiorcami działającymi w zakresie pszczelarstwa. Pokazała, że „świat nauki pszczelarskiej” w Polsce cechuje się wysokim poziomem merytorycznym i jest otwarty na wspólne inicjatywy i wyzwania oraz rozwiązywanie problemów branży pszczelarskiej. Podczas obrad przedstawiono kierunki i wyniki badań realizowanych w poszczególnych ośrodkach naukowych w całej Polsce i ich aplikacje, wdrożenia oraz udogodnienia, które mogą być przydatne w codziennej pracy pszczelarza.

Dzięki takiemu naukowemu spotkaniu nawiązano szereg kontaktów na płaszczyźnie naukowiec – przedsiębiorca – pszczelarz. Udało się wdrożyć młodych naukowców, którzy dopiero rozpoczynają swoją naukową przygodę w zakresie pszczelarstwa, w branżę społeczno-gospodarczą, tak aby w przyszłości mogli zaangażować swoje potencjały badawcze we wspólne pomysły i projekty.

Podczas konferencji odbyła się premiera książki pt. „Anatomia i fizjologia pszczoły miodnej” autorstwa dr hab. Anety Stracheckiej, prof. uczelni (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) i Martyny Walerowicz (redaktor Wydawnictwa Pasieka). Książka otrzymała srebrny medal w międzynarodowym konkursie. Nagroda została ogłoszona na 47th Apimondia International Apicultural Congress w Turcji. Pozycja ta jest pierwszym tak szczegółowym, zaktualizowanym opracowaniem anatomii pszczoły miodnej po 148 latach, po tym, jak zrobił to wcześniej studiujący na francuskiej Sorbonie Michał Girdwoyń („Anatomia pszczół”). Książka jest skierowana do pszczelarzy, entomologów, naukowców, studentów, uczniów i pasjonatów.

Aneta Strachecka
Fot. Maciej Niedziółka

Od lewej: Martyna Walerowicz
i Aneta Strachecka



Panel dyskusyjny



Rektor Krzysztof Kowalczyk
i autorki książki Aneta Strachecka oraz
Martyna Walerowicz

Uczestnicy konferencji obdarowani
nagrodzoną książką



Środowisko jako istotny i mało poznany rezerwuar lekooporności

cz. II
Aneta Nowakiewicz



Lis rudy (*Vulpes vulpes*). Fot. Przemysław Zięba

Lekooporność jest zjawiskiem niezwykle złożonym, które nie może być rozpatrywane tylko pod względem mierzalności zakażeń szpitalnych oraz obecności wielolekoopornych drobnoustrojów w biocie zwierząt, które są źródłem żywności. Zjawiska te są objęte obligatoryjnym monitoringiem UE. Kwestią nadal niezbadaną pozostaje rola środowiska w rozprzestrzenianiu się lekooporności.

Już w 2017 r. w dokumencie Komisji Europejskiej (One health action plan) zwrócono uwagę, że środowisko naturalne coraz częściej uznaje się za element przyczyniający się do rozwoju i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki, w szczególności w obszarach zurbanizowanych (oczyszczalnie ścieków, odpady komunalne i produkcyjne). Mimo to nadal potrzebne są mierzalne dowody, aby zapobiegać temu zjawisku. Autorzy dokumentu wskazali również, iż ze względu na złożoność i różnorodność ekosystemów naturalnych istnieją poważne luki w wiedzy o uwalnianiu się lekoopornych mikroorganizmów do środowiska i rozprzestrzenianiu się w nim oraz zagrożeń, jakie to zjawisko stwarza dla zdrowia ludzi i zwierząt. Jednym z dotychczas realizowanych działań jest ocena i analiza ryzyka na podstawie określenia pozostałości antybiotyków w środowisku.

Antybiotyki stosowane u zwierząt gospodarskich w większości wydalane są z moczem i kałem, w postaci niemal niezmienionej, i trafiają do środowiska najczęściej razem z obornikiem. Obecność antybiotyków w dawkach subterapeutycznych w środowisku zdecydowanie promuje nabywanie oporności bezpośrednio przez mikroorganizmy środowiskowe lub pośrednio przez drobnoustroje stanowiące składnik mikrobioty zwierząt kręgowych i bezkręgowych zasiedlających dany ekosystem. Stopień kontaminacji środowiska naturalnego może być również oceniony pod względem lekooporności drobnoustrojów izolowanych od różnych gatunków zwierząt wolno żyjących jako mniej lub bardziej stabilnych rezerwuarów.

Pierwsze pozytywne wyniki badań stwierdzających obecność lekoopornych szczepów w biocie zwierząt wolno żyjących zostały opublikowane już pod koniec lat siedemdziesiątych, natomiast z początkiem nowego milenium liczba opracowań tego typu zaczęła wzrastać lawinowo. Docelowymi gatunkami były głównie drobnoustroje wskaźnikowe (tj. *E. coli* i bakterie z rodzaju *Enterococcus*), ale też patogenne (np. *Salmonella*) czy metycylinooporne szczepy *S. aureus*. Analizując lekooporność (a także wielolekooporność), autorzy koncentrowali się głównie na drobnoustrojach, których profil oporności klasyfikował je do grupy zagrażających zdrowiu publicznemu, takich jak *E. coli* odporne na poszerzone spektrum antybiotyków β -laktamowych czy karbapenemooporne szczepy *K. pneumoniae* lub odporne na glikopeptydy (tzw. vancomycin resistant enterococci VRE) i wysokie stężenie aminoglikozydów bakterie z rodzaju *Enterococcus* (tzw. high level aminoglycoside resistant HLAR).

Badania nad grupą zwierząt wolno żyjących stanowią z jednej strony dość duże wyzwanie logistyczne, związane z ograniczoną dostępnością prób badawczych, z drugiej zaś dają bardzo szerokie pole do interpretacji i projektowania grup badawczych, a także analizy wyników. W zależności od lokalizacji geograficznej, jeśli próbki pochodzą od zwierząt bytujących w tym samym regionie geograficznym/niszy ekologicznej, istnieje możliwość określenia wymiany specyficznych klonów szczepów wielolekoopornych pomiędzy zwierzętami należącymi do tego samego gatunku lub nawet na poziomie międzygatunkowym.

Każdy gatunek badanych zwierząt charakteryzuje się przewagą określonej diety. W zależności od tego, czy zwierzęta są roślinożerne, owadożerne, wszystkożerne, padlinożerne lub mięsożerne, zajmują określone piętra w łańcuchu pokarmowym, a większe zróżnicowanie diety, złożonej również z innych gatunków zwierząt stanowiących potencjalne rezerwuary lekooporności, zwiększa możliwość kumulacji lekoopornych drobnoustrojów i/lub genów

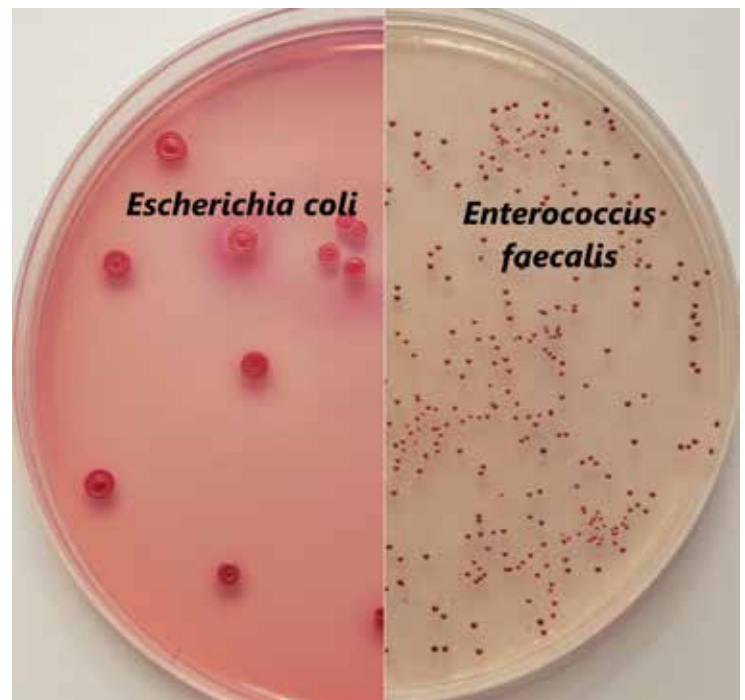
oporności. Obecnie gatunki zwierząt uznawane do tej pory za *stricte* wolno żyjące stały się gatunkami synantropijnymi, a w niektórych przypadkach nastąpił u nich wręcz proces synurbizacji. Nierzadko spotykane są w środku miast takie gatunki, jak lis rudy czy dzik euroazjatycki, które w środowiskach wysoce zurbanizowanych znalazły nowe i łatwo dostępne źródła pożywienia (wysypiska, śmietniki). Jednak przez to mają znacznie większą możliwość nabywania drobnoustrojów związanych z tym środowiskiem, w tym drobnoustrojów lekoopornych.

Rozprzestrzenianie lekooporności przez przenoszenie jej na bardzo duże dystanse związane jest głównie z migrującymi gatunkami zwierząt. Najlepiej jest to widoczne w przypadku ptaków migrujących okresowo. Dzięki połączeniu badań telemetrycznych zwierząt oraz opisanych wzorców ruchu gospodarzy zwierzęcych możliwe jest dostarczenie informacji o ryzyku rozprzestrzeniania się nie tylko lekoopornych drobnoustrojów, ale również innych patogenów występujących u wolno żyjących zwierząt w określonej czasoprzestrzeni.

O ile pod względem badawczym ogromna różnorodność gatunków i nisz ekologicznych sprzyja uzyskiwaniu ciekawych wyników, o tyle problemem jest brak wystandaryzowanej i zharmonizowanej procedury izolacji i identyfikacji bakterii lekoopornych, umożliwiającej porównanie informacji uzyskanych z różnych krajów, jak ma to miejsce w przypadku prób pozyskiwanych od zwierząt hodowlanych czy od człowieka. Schemat randomizacji pobieranych prób wykorzystywany w badaniach monitoringowych zwierząt hodowlanych nie jest wydajny u zwierząt wolno żyjących ze względu na niską dostępność badanego materiału i związane z tym trudności wykreowania odpowiednio reprezentatywnej grupy badawczej. Podobnie ze względu na to, że zwierzęta wolno żyjące nie są poddawane celowanej terapii oraz nie są diagnozowane w aspekcie klinicznym, nie ma również możliwości pobierania materiału tylko od zwierząt z klinicznymi objawami infekcji, jak ma to miejsce w przypadku szczepów inwazyjnych izolowanych od ludzi. Dlatego dopóki nie zostaną wypracowane zharmonizowane narzędzia izolacyjno-diagnostyczne mikrobioty zwierząt wolno żyjących, nie zostanie uzyskany wiarygodny obraz stopnia i zakresu oporności na antybiotyki w środowisku, a tym samym nie będzie możliwe porównanie danych zebranych z różnych krajów.

Polska podgrupa robocza EU AMR One Health Network zaproponowała, aby gatunkiem indykatorowym w monitoringu środowiska naturalnego został lis rudy (*Vulpes vulpes*). Ponieważ jest to jeden z najbardziej rozpowszechnionych gatunków zwierząt drapieżnych na świecie, drobnoustroje wskaźnikowe, stanowiące składnik jego mikrobioty przewodu pokarmowego, mogłyby stanowić doskonały model badawczy do monitoringu lekooporności w środowisku naturalnym. Ponadto w Polsce, ze względu na obowiązkowe badania monitoringowe wścieklizny, co roku prowadzony jest odstrzał określonej liczby przedstawicieli tego gatunku. Od tych zwierząt mogłyby być pobierane również próby do analizy lekooporności drobnoustrojów wskaźnikowych.

Jak duża jest rola gatunków wolno żyjących zwierząt drapieżnych jako istotnego rezerwuaru drobnoustrojów lekoopornych, wykazały badania przeprowadzone na przestrzeni ostatnich ośmiu lat. Analiza wytypowanych do badania drobnoustrojów wskaźnikowych (tj. *Escherichia coli* i *Enterococcus faecalis*) wykazała, że co



Czterdziestoosmio godzinne hodowle *in vitro* bakterii wskaźnikowych: *Escherichia coli* (podłoże MacConkey) i *Enterococcus faecalis* (podłoże Slanetz & Bartley). Fot. Przemysław Zięba

najmniej 50% zwierząt jest rezerwuarem przynajmniej jednego lekoopornego szczepu. Należy podkreślić, że u połowy zwierząt nosicieli wykazano dwa lub trzy odmienne genetycznie szczepy, ale należące do tego samego gatunku drobnoustroju, często spełniające kryteria wielolekooporności (oporność na trzy do siedmiu różnych substancji przeciwbakteryjnych). Biorąc pod uwagę tylko wskaźnikowe gatunki bakterii, istnieje zatem możliwość wykazania co najmniej sześciu różnych, wyłącznie wielolekoopornych klonów bakterii, które zasiedlają przewód pokarmowy tylko jednego przedstawiciela grupy zwierząt nigdy niepoddawanych celowanej terapii! Co więcej, ekspresja oporności drobnoustrojów określona metodą mikroozcieńczeń znalazła również swoje odzwierciedlenie w bogatej mozaice genów determinujących to zjawisko, z których większość umiejscowiona jest na mobilnych elementach genetycznych (mobile genetic elements, MGEs) stanowiących istotną część genomu bakteryjnego. MGEs są w dużym stopniu zaangażowane w proces pojawiania się i rozprzestrzeniania zjawiska oporności na drodze wymiany horyzontalnej zarówno pomiędzy szczepami należącymi do tego samego gatunku, jak i pomiędzy różnymi taksonami drobnoustrojów.

Okazało się, że zwierzęta wolno żyjące to nie tylko rezerwar szczepów wielolekoopornych, ale również drobnoustrojów wykazanych na opublikowanej w 2017 r. liście WHO jako zagrażające zdrowiu publicznemu. Ostatnie badania dowiodły, że 10% zwierząt należących do gatunku *Vulpes vulpes* jest nosicielami szczepów *E. coli* opornych na poszerzone spektrum antybiotyków β -laktamowych, natomiast 20–55% szczepów należących do gatunku *E. faecalis* cechuje oporność na wysokie stężenie aminoglikozydów (oporność na stężenie 500–2000 $\mu\text{g/ml}$ w zależności od rodzaju aminoglikozydu). Taki wynik oznacza, że zwierzęta wolno żyjące są w 50% rezerwuarem szczepów opornych na antybiotyki, które zgodnie z ostatnimi raportami EMA są najczęściej

stosowanymi lekami w zwalczaniu infekcji bakteryjnych na świecie, (często zagrażających życiu i zdrowiu pacjentów), w tym infekcji szpitalnych.

Niestety należy również podkreślić, że za oporność szczepów izolowanych od zwierząt wolno żyjących odpowiedzialne są te same geny, które determinują oporność wśród szczepów izolowanych od człowieka i zwierząt gospodarskich. Nie ulega wątpliwości, że oporność mikroby zwierząt wolno żyjących jest konsekwencją wieloletniego stosowania antybiotyków i chemioterapeutyków w hodowli zwierząt oraz medycynie człowieka. Ponadto badania epidemiologiczne wskazują, że podobieństwo wielolekoopornych szczepów izolowanych od człowieka, zwierząt gospodarskich czy ze środowiska nie ogranicza się jedynie do tych samych genów oporności. Analiza genomu *sensu lato* wykazała, że często te same klony izolowane są od zróżnicowanych pod względem gatunku gospodarzy oraz z różnych środowisk, co świadczy o możliwości wzajemnej wymiany zarówno genów pomiędzy drobnoustrojami, jak i szczepów o określonym potencjale epizootycznym pomiędzy różnymi gospodarzami, a nośnikiem może być środowisko naturalne.

Era antybiotyków nie rozpoczęła się wraz z odkryciem dokonanym przez Aleksandra Fleminga. Ślady tetracykliny znaleziono

w ludzkich szczątkach kostnych pochodzących ze starożytnej Nubii (lata 350–550 n.e.). Być może nie był to efekt zamierzonego stosowania tej substancji w celach leczniczych, a raczej wynik jej występowania w diecie. Podobna sytuacja może dotyczyć również innych antybiotyków, niemniej znacznie trudniej rozpoznać ich pozostałości, ponieważ tylko tetracykliny mają zdolność łączenia się z mineralnymi elementami kości. Jest to zresztą wykorzystywane obecnie do „znakowania” doustnych szczepionek przeciwko wściekliźnie przeznaczonych dla wolno żyjących zwierząt, co również może wzbudzać pewne kontrowersje jako nowa ścieżka wprowadzania subklinicznych dawek antybiotyków do środowiska, napędzających pośrednio dalszy rozwój oporności.

Ludzkość już od co najmniej kilku dekad boryka się z problemem lekooporności, a nie upłynęło jeszcze stulecie od pierwszego celowego terapeutycznego zastosowania antybiotyków. Prognozy dalszego stosowania antybiotyków nie wydają się zbyt optymistyczne. Ogrom podjętych przez decyzyjne gremia działań, zarówno globalnych, jak i lokalnych, musi być wspierany przez coraz bardziej świadome społeczeństwo. Od naszych działań jako odpowiedzialnej wspólnoty zależą korzyści dla zdrowia publicznego, jakie niesie możliwość dalszego korzystania z przełomowego odkrycia terapeutycznego oddziaływania antybiotyków.

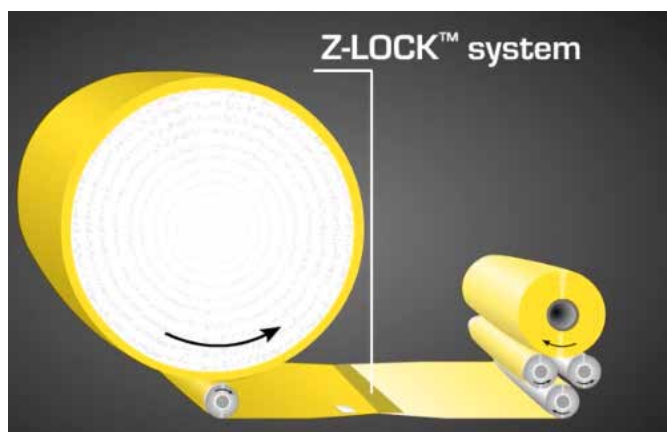
KOMBAJNY DO ZBIORU BAWĘŁNY W FORMIE BEL

Janusz Nowak, Wojciech Przystupa

Formowanie bel cylindrycznych metodą zwijania znalazło powszechnie zastosowanie w wielu maszynach rolniczych, jak również urządzeniach do gospodarowania odpadami. Wynika to przede wszystkim ze sposobu ich formowania, które odbywa się w zespole o prostej konstrukcji, oraz bezproblemowego przemieszczania bel w obrębie maszyn złożonych (prasoołwiarek, kombajnów). Powszechnie stosowana nazwa prasy zwijającej (ang. round baler) obejmuje maszyny przeznaczone zwykle do zbioru siana, słomy, zielonek oraz innych skoszonych lub ściętych (wyrwanych z gleby) roślin, np. trzciny, drobnych gałęzi, lnu. Istnieją również maszyny bardziej złożone, w których jednym z zespołów roboczych jest zespół formowania beli (bel) cylindrycznej.

W grupie tych maszyn znajdują się również kombajny do zbioru bawełny, dostępne w ofercie kilku firm: John Deere, Dolbi, CRCHI Xinjiang Company, Bashiran.

Formowanie beli w maszynach HAC 5000 argentyńskiej firmy Dolbi odbywa się na zasadzie pracy prasy zwijającej stałokomorowej (napędzane rolki). Maszyny oferowane przez pozostałe z wymienionych firm są wyposażane w zmiennokomorowy zespół formowania beli. Średnica formowanych przez nie bel jest zwykle największa z możliwych do osiągnięcia. Decyduje o tym sposób owijania ich folią, który jest w pełni zautomatyzowany. Kombajny firmy Dolbi są wyposażane w zespół formowania beli o masie zawierającej się zwykle w zakresie 450–500 kg. W ciągu dnia





maszyną można zebrać włókno bawełny z terenu o powierzchni 30 ha.

Czołowy producent kombajnów do zbioru bawełny w formie bel cylindrycznych, firma John Deere, wyposaża swoje maszyny w innowacyjny system zrywania włókien (ang. stripper). Największe oferowane maszyny oznaczone są symbolami: CP770 i CS770. Pierwsza jest wyposażona w silnik o mocy 555 KM. Prędkość transportowa maszyny może wynosić nawet $32,2 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$, a robocza nie może przekraczać $7,4 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$. Wymienione kombajny mogą być łączone z następującymi zespołami zrywającymi: SH8R, SH12R i SH12F (SH to akronim od stripper header, gdzie drugi człon oznacza „zrywający”; a R lub F to zespół, odpowiednio, nieskładany bądź składany; cyfra w symbolu oznacza liczbę rzędów).

Komora formowania beli maszyn John Deere 7760 składa się z 11 trzywarstwowych pasów, które są napędzane dwoma wałkami. Każdy z pięciu krótszych pasów (długość 18,08 m) ma szerokość 17,78 cm. Pozostałe sześć pasów dłuższych (18,23 m) ma szerokość 22,2 cm. Do innowacyjnych rozwiązań stosowanych w kombajnach do zbioru bawełny należy zaliczyć sposób owijania bel folią produkowaną przez izraelską firmę Tama. Rolki folii przeznaczone do owijania bel z bawełny w maszynach JD 7770/CP690 i CS690 mają szerokość 2,7 m. Z każdej rolki możliwe jest owinięcie 24 bel, których średnica nie może być mniejsza niż 2,2 m. Większa szerokość folii niż beli (szerokość 2,45 m) pozwala na owijanie jej krawędzi, co jest korzystne z dwóch powodów. Pierwszy dotyczy zabezpieczenia materiału w beli przed odpadaniem. Drugi zapobiega wnikaniu opadów deszczu w czołowe powierzchnie bel. Długość folii przeznaczona na kompletne owinięcie jednej beli wynosi 21 m. Kompletne owinięcie beli składa się z trzech warstw folii, z których pierwsza, nakładana na belę, nie ma właściwości klejących. Takie rozwiązanie eliminuje przyleganie do niej włókna z bawełny. Wynikają z tego dwie zalety, z których jedna odnosi się do ograniczania strat materiału pozostającego na folii, druga natomiast dotyczy braku zanieczyszczenia folii materiałem organicznym, co jest istotne przy jej recyklingu.

Sposób owijania bel stosowany w kombajnach John Deere do zbioru bawełny jest możliwy dzięki temu, że rolka z folią TamaRMW składa się z zestawu kompletnych owinięć, z których każdy zapewni wymaganą liczbę warstw folii na beli. Są one ze sobą w ten sposób połączone, że hamowanie rolki folii powoduje rozłączenie z kompletem, który znajduje się w końcowej fazie nawijania



go na belę z bawełną. Innowacyjny sposób łączenia kompletnych owinięć w rolce folii został nazwany systemem Z-LOCK. W momencie zahamowania rolki z folią następuje odwijanie połączenia, które jest pomiędzy końcową częścią kompletu owinięcia z klejem a pierwszą pozbawioną kleju częścią następnego kompletu. Moment zahamowania rolki z folią jest określany przez radiowy system identyfikacji RFID (od ang. Radio Frequency IDentification). Przekazuje on sygnał do układu wykonawczego hamulca na podstawie wycięć w folii. Rozłączenie dwóch kompletów owinięć w odpowiednim momencie musi zapewnić przede wszystkim pozostawienie folii w takiej odległości od rolki, która umożliwi bezproblemowe rozpoczęcie owijania następnej beli. Nie bez znaczenia jest również ta część systemu Z-LOCK, która stanowi końcowy fragment kompletu owinięć. Zwiększone jego właściwości adhezyjne zapewniają skuteczniejsze przyleganie do warstwy folii poprzednio nałożonej na beli.

W ofercie chińskiej firmy CRCHI Xinjiang Company znajduje się kombajn 4MZD-6. Zebrane z roślin włókno jest transportowane dmuchawą do zbiornika, który zasila zmiennokomorowy zespół formowania beli cylindrycznej. Jest on uruchamiany okresowo, po napełnieniu zbiornika. Dostarczanie włókna do komory zwijania beli odbywa się przENOŚNIKAMI, z których cztery znajdują się na dnie zbiornika. Natomiast dwa pozostałe kierują włókno bezpośrednio do gardzieli komory. Konstrukcja tego kombajnu jest zbliżona do maszyn produkowanych przez firmę John Deere.



PODRÓŻ PRZEZ CAŁĄ EUROPE aż do Instituto Politécnico de Beja w Portugalii



Widok na miasto Beja z Castelo de Beja

W dniach 12–16 września 2022 r., w ramach programu Erasmus+, czworo pracowników Katedry Inżynierii Środowiska i Geodezji, Wydziału Inżynierii Produkcji UP w Lublinie, wzięło udział w wyjeździe szkoleniowym do Instituto Politécnico de Beja (IP Beja) w Portugalii.

Głównym celem wyjazdu były szkolenia branżowe, dotyczące dziedzin, w których specjalizują się naukowcy biorący udział w mobilności, zapoznanie się ze specyfiką pracy uczelni

goszczącej, a także zainicjowanie działań związanych ze współpracą czwartej edycji „Conference of Ecological and Environmental Engineering”, która planowana jest w dniach 14–17 maja 2024 r. w Beja.

IP Beja składa się z czterech szkół (School of Agriculture, School of Education, School of Health, School of Technology and Management) z ofertą ponad 30 kierunków studiów. Politechnika kształci specjalistów w wielu dziedzinach i odgrywa ważną rolę na rynku pracy regionu Alentejo, przygotowując studentów zgodnie z zapotrzebowaniem tego rynku. Politechnika prowadzi też badania w zakresie nauk podstawowych i stosowanych.

Z ramienia UP w Lublinie w wyjeździe szkoleniowym we wrześniu wzięli udział: prof. dr hab. Krzysztof Józwiakowski, dr hab. inż. Alina Kowalczyk-Juško, prof. uczelni, mgr inż. Patrycja Pochwatka oraz mgr inż. Barbara Kępowicz. W mobilności uczestniczyło też troje doktorantów realizujących doktoraty wdrożeniowe w ramach dyscypliny Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka.

Uczestnicy mobilności wzięli udział w specjalnie zorganizowanym Poland Erasmus Week (PEW) 2022. Tego tygodnia do Beja przyjechali również goście z Uniwersytetu Przyrodniczego



Wizyta w winiarni (w czerwonym swetrze dr Jorge Manuel Rodrigues Tavares)



Uczestnicy Poland Erasmus Week 2022

w Poznaniu, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Politechniki Gdańskiej, a także z Roztoczańskiego Parku Narodowego. W trakcie PEW 2022 uczestnicy mogli zapoznać się z infrastrukturą badawczą i dydaktyczną uczelni, odwiedzić laboratoria, wziąć udział w wycieczkach technicznych oraz w „International Workshop Environmental Engineering 4.0”. Wydarzenie to było okazją do wymiany doświadczeń zarówno dydaktycznych (metody nauczania, zajęcia praktyczne), jak i naukowych (prowadzenie badań, ich finansowanie i upowszechnianie). Rozważano dalsze ścieżki współpracy, która ma zacieśnić kooperację pomiędzy pracownikami IP Beja, UP w Lublinie oraz innymi uczelniami z Polski w zakresie prac badawczych i projektowych.

Oprócz tego, że mobilność była okazją do podniesienia kwalifikacji zawodowych, pozwoliła poznać historię i kulturę południowej Portugalii. Politechnika jest zlokalizowana w małym miasteczku Beja, którego zwiedzanie okazało się bardzo ciekawe. Piękne ruiny zamku zachwyciły wszystkich uczestników spotkania, a gospodarze przybliżyli nam jego historię.

Podczas wyjazdu do winnicy i tłoczni oliwy Herdade de Figueirinha właściciele opowiedzieli o lokalnych produktach (wino, oliwa) i charakterystyce gospodarczej regionu.

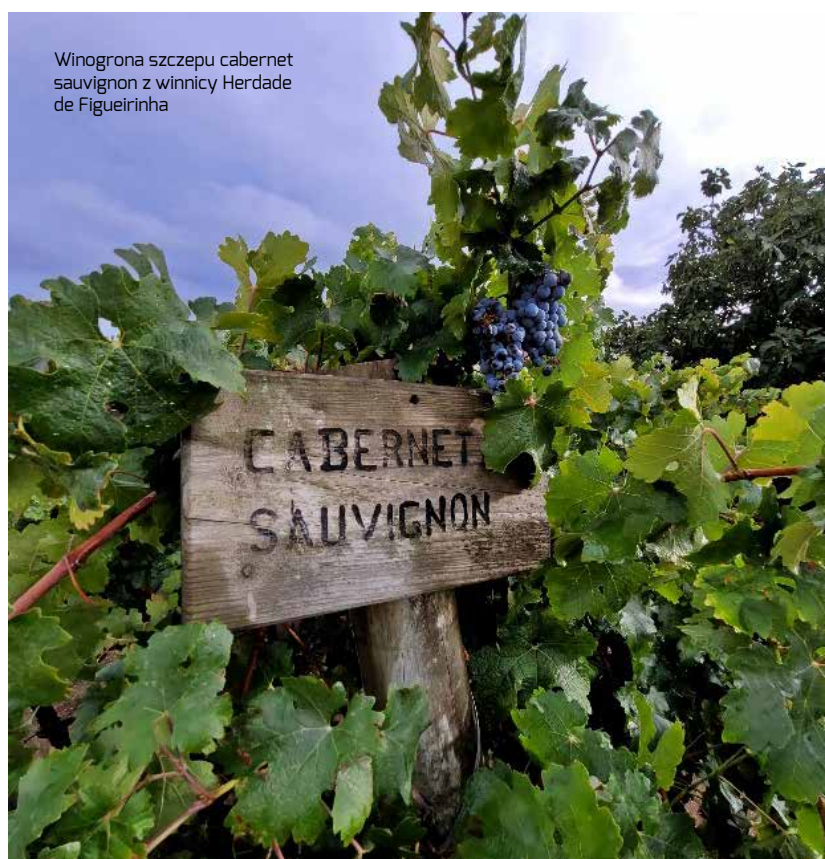
Udział w programie Erasmus+ był dla nas okazją do rozwinięcia kompetencji językowych. Szkolenia zawodowe i styczność z inną kulturą, oprócz wiedzy technicznej, dały w rezultacie całą masę umiejętności miękkich. Mobilność pozwoliła również otworzyć się na nowe doświadczenia i wyzwania, zwłaszcza uczestnikom, którzy korzystali z programu Erasmus+ po raz pierwszy.

Ogromne podziękowania należą się doktorowi Jorge Manuelowi Rodriguesowi Tavaresowi – koordynatorowi wyjazdu, który pomógł nam odnaleźć się w Beja, a także poczuć się jak u siebie.

Barbara Kępowicz, Patrycja Pochwatka, Alina Kowalczyk-Juško



Zwiedzanie obiektów doświadczalnych IP Beja



Winogrona szczepu cabernet sauvignon z winnicy Herdade de Figueirinha

WOJNA W UKRAINIE a pszczelarstwo

Ukraina jest jednym z pięciu największych eksporterów miodu na świecie. Przed 24 lutego 2022 r. pasieki były zarejestrowane w każdym regionie kraju. Było ich ponad 45 tys., czyli minimum 2 mln rodzin pszczelich. Wojna zakłóciła działalność pszczelarzy, ale mimo to 2022 r. był produktywny.



Obecnie, w wyniku rosyjskiej agresji, ukraińskie pszczelarstwo zostało niemal całkowicie zniszczone – część pasiek trafiła pod ostrzał, a na terenach okupowanych niektóre gospodarstwa były celowo demolowane przez rosyjskich najeźdźców. Straty w rodzinach pszczelich na północy (Kijów, Czernihów), wschodzie (Słobodszczyzna) i południu (Chersoń, Mikołajów) Ukrainy mogą sięgać nawet 30%. Oprócz rodzin pszczelich zniszczone zostały również ule, sprzęt i linie produkcyjne. Trzeba dodać, że na zbiory miodu globalnie wpływa środowisko, a szczególnie uprawy rolne.

W niektórych powiatach i regionach – czasowo okupowanych, porty morskie, drogi i szlaki, magazyny i spichlerze były lub są nadal zablokowane. Konsekwencją tego są problemy z logistyką i przewozem surowców. Największe trudności sprawiają: zamknięte pola i drogi oraz niewypały, zniszczenia i uszkodzenia gospodarstw i sprzętów, a na południowym wschodzie wywóz sprzętu rolniczego przez okupantów na terytorium Federacji Rosyjskiej, brak kapitału obrotowego i stale rosnące ceny nawozów oraz problematyczny do nich dostęp.

W związku z wojną nie została wykorzystana w 100% powierzchnia uprawna ziem, niektóre nawet nie były zasiane. Według raportów ONZ obecnie jedna trzecia gruntów ornych w Ukrainie nie może być wykorzystywana, obniża się wysiew słonecznika, a rośliną priorytetową, jeśli chodzi o uprawy stają się zboża. To

wszystko sprawia, że zbiory miodów mogą ulec obniżeniu nawet do 25–30%. W tym sezonie bardzo ważne stały się dzikie rośliny miododajne, z których pszczoły korzystały najczęściej. Pomiędzy wymienionych powyżej czynników negatywnie wpływających na stan ukraińskiego pszczelarstwa krajowe zapotrzebowanie na miód zostało pokryte. Niektórzy eksperci prognozowali obniżenie eksportu, aczkolwiek rolnicy nie mają problemów ze sprzedażą produktu. Natomiast innym problemem może się okazać ogólne obniżenie liczby pszczelarzy, nawet o 40–50%. Wiąże się to również z tym, że wielu rolników opuszcza swoje gospodarstwa na rzecz służby wojskowej.

Wzrasta także znaczenie ochrony pszczół przed innymi czynnikami, wśród których znajduje się zagrożenie zatruciem substancjami chemicznymi. Niekiedy rolnicy mieli problemy z przestrzeganiem harmonogramu stosowania nawozów oraz pestycydów na swoich uprawach, co doprowadziło do znacznej śmiertelności rodzin pszczelich na terenie całego kraju.

Celem każdego pszczelarza jest utrzymanie zdrowych rodzin pszczelich i rozwijanie swojej działalności. W ostatnich latach rolnicy stawali się coraz bardziej odpowiedzialni przy rejestracji swojej działalności. Każda pasieka posiada paszport weterynaryjno-sanitarny, pszczoły są badane na choroby w specjalistycznych laboratoriach, a do paszportu pasieki wpisywane są informacje o wszystkich pracach wykonywanych przez pszczelarza.



Pasieka po ataku rakietowym. Kropywnycki, obwód kirowohradzki.

Ze względu na stan wojenny wprowadzono również pewne wymagania i obowiązki, które wpływają na funkcjonowanie gospodarstwa. Władze lokalne powinny być odpowiednio wcześniej informowane o przewozie pasieki, gdyż w przypadku transportu w czasie godzin policyjnych konieczne jest skoordynowanie działań z administracją wojskową i policją. Transport pasieki w czasie godziny policyjnej odbywa się zgodnie z ustalonymi ramami prawnymi opracowanymi przez Ministerstwo Polityki Rolnej i Żywności Ukrainy, Państwową Służbę Ukrainy ds. Bezpieczeństwa Żywności i Ochrony Konsumentów, Policję oraz Związek Pszczelarzy Ukrainy. Należy więc przygotować zbiór danych dotyczących lokalizacji planowanej pasieki (adres lub numer ewidencyjny działki), godziny i daty planowanego przyjazdu i wyjazdu oraz liczby rodzin pszczelich. Osoby, które będą pełniły dyżury w pasiece, muszą posiadać odpowiednie dokumenty potwierdzające ich tożsamość. Powiatowy szpital weterynaryjny potwierdza dostępność powiatu pod względem występowania na konkretnym terenie chorób pszczół, stwierdza stan sanitarny miejscowych pasiek i źródeł wody oraz możliwość transportu pasieki w celu pozyskania miodu. Pszczelarz otrzymuje również zezwolenie na transport rodzin pszczelich i lokalizację pasieki – świadectwo weterynaryjne. Transporty międzyregionalne odbywają się w porozumieniu z odpowiednimi głównymi wydziałami Państwowej Służby Ukrainy ds. Bezpieczeństwa Żywności i Ochrony Konsumenta.

Ukraina posiada rejestr pasiek poszkodowanych w wyniku wojny. Pszczelarstwo we wschodniej części kraju jest w stanie krytycznym i obumiera. Z powodu wojny wiele pasiek w tym rejonie zostało bez opieki, ponieważ znajdują się pod okupacją.

Pomimo trwającej w latach 2014–2021 operacji antyterrorystycznej w obwodach wschodnich gospodarka pasieczna utrzymywała się i prężnie działała w rejonach: swatowskim, starobielskim, śniatyńskim. Rolnicy dostawali dotacje i granty międzynarodowe, rozwijała się agroturystyka. Niestety luty 2022 r. zmienił sytuację, wymienione rejony znajdujące się w obwodzie ługańskim trafiły pod okupację. Przed wejściem wojsk rosyjskich branża pszczelarska w tym obwodzie działała nie tylko dla zaspokojenia rynku wewnętrznego, ale też na eksport. Później rolnicy nie mogli swobodnie się przemieszczać, kupić preparatów weterynaryjnych czy ramek do uli. Większość produkowanych w pasiekach surowców musiała być wywożona do innych obwodów w celu dalszego przetworstwa lub sprzedaży. Niektórym pszczelarzom zalegają znaczne ilości miodu z ubiegłego roku, gdyż nie są oni w stanie go sprzedać – okupanci nie zezwalają na przemieszczanie się obywateli, a miejscowi nie mają wystarczających środków do nabycia produktów.

Gospodarka pasieczna prężnie się rozwijała również na innych terenach, które obecnie są okupowane – obwód charkowski, zaporożski, chersoński, mikołajowski. Obecnie, podobnie jak w innych miejscowościach, odnotowujemy częste przypadki pozostawienia pasiek i wyjazdów rolników lub obniżenia produkcji. Transport pasiek w panujących warunkach okazał się prawdziwym wyzwaniem dla pszczelarzy.

Warto zaznaczyć, że nie obserwujemy krytycznego wzrostu cen na produkty pszczele – rolnicy sprzedają tyle towaru, by móc utrzymać gospodarstwa, poza tym miód nie jest produktem niezbędnym do zaspokojenia podstawowych potrzeb. Na przykład



Ludzie odreagowują przeprowadzkę z powodu wojny na różne sposoby





miód akacjowy kosztuje 400–950 UAH/3 litry (50,32–119,51 PLN), słonecznikowy – 400–450 UAH/3 litry (50,32–56,61 PLN).

Widoczne są też pozytywne zmiany w branży, mianowicie obwody, które zajmowały się hodowlą pszczoł i sprzedażą matek lub rodzin, obecnie są względnie bezpieczne, gdyż nie trwają tam otwarte walki. Mowa tutaj o obwodzie zakarpacim (pszczoła karpacka) oraz połtawskim (pszczoła ukraińska stepowa). Gospodarze w innych regionach mają zatem stały dostęp do jakościowego materiału genetycznego.

Rząd Ukrainy podejmuje próby wsparcia rolników w zmianie lokalizacji gospodarstw. Ale też oczekuje się pomocy w zakresie przydzielenia budynków gospodarczych na ustawienie linii produkcyjnych, budynków dla zakwaterowania pracowników itd., a także na przyznanych nowych siedlisk.

W Dergaczach (obw. charkowski) znajdowało się jedno z przodujących przedsiębiorstw w branży pszczelarskiej. Niestety gospodarstwo zostało ostrzelane rakietami. Pracownicy na własną rękę zajęli się przeprowadzką do środkowych regionów Ukrainy. Linie produkcyjne ustawiano od nowa, a wszystko po to, by na wiosnę ruszyć z jakąkolwiek produkcją, gdyż jest to jedyne przedsiębiorstwo produkujące sprzęt do wytwarzania ramek do uli.

Wojna zmieniła każdego z nas, ale żeby czuć się silnym, potrzebnym i uparcie iść naprzód do zwycięstwa – należy się jednoczyć. Właśnie to postanowił zrobić naród ukraiński.

Jak wojna zmusiła pszczelarzy do działalności wolontariackiej

Pszczelarze od samego początku otwartej wojny zaczęli kompletować apteczki dla ukraińskich żołnierzy: nabywają za granicą środki medyczne przewożone do Ukrainy, szyją torby taktyczne i wraz z ubraniami i żywnością wysyłają je do jednostek wojskowych. Dodają do tego miód oraz inne produkty pszczele, wytwarzają kremy i preparaty propolisowe, świece woskowe.

Dlaczego ludzie masowo wyjeżdżają za granicę?

Większość wyjeżdżających – kobiety, dzieci, osoby starsze – chce ocalić życie swoje i najbliższych. Naprawdę ciężko jest żyć w warunkach, jakie przedstawiono na zdjęciach w tym artykule. Przeprowadzka do innych obwodów lub poza Ukrainę ma też na celu ocalenie psychiki ludzi, przede wszystkim dzieci. Ukraińskie dzieci są dojrzałe ponad swój wiek. Wszystko, co przeżyły – śmierć bliskich w atakach rakietowych, gwałt zadawany przez tzw. braci – wpłynęło na ich psychikę.

Państwa, które od samego początku włączyły się w pomoc i przyjmowały uchodźców (dane za: <https://300gospodarka.pl/news/uchodzczy-z-ukrainy-w-polsce-liczba>), to:

Polska – 1 mln 152 tys. osób, Mołdawia – 86 tys. osób, Rumunia – 82 tys. osób (34 tys. – według programu o schronieniu czasowym), Słowacja – 77 tys. osób, Węgry – 24 tys. osób, Białoruś – 8 tys. osób.

Oprócz wymienionych wiele krajów zapewniło pełną opiekę naszym uchodźcom – w stałym dostępie do żywienia, ubrania, a dla dorosłych – pracy. Dzieci natomiast w końcu mogły poczuć się bezpiecznie i mieć nadzieję na dobrą przyszłość własną oraz kraju.

Naród ukraiński nie da się pokonać!

*Natalia Senchuk, Związek Pszczelarzy Obwodu Połtawskiego, Państwowa Instytucja Edukacyjna „Szkoła Rolnicza w Hadiachu”, Ukraina
Iryna Maslii, Narodowe Centrum Badawcze „Instytut Doświadczalnej i Klinicznej Medycyny Weterynaryjnej”
Narodowej Akademii Nauk Rolniczych Ukrainy
Tłumaczenie – Kostiantyn Vasiukov, Katedra Biologicznych Podstaw Technologii Żywności i Pasz, UP w Lublinie*

OGRODY KLASZTORNE w krajobrazie historycznego Lublina

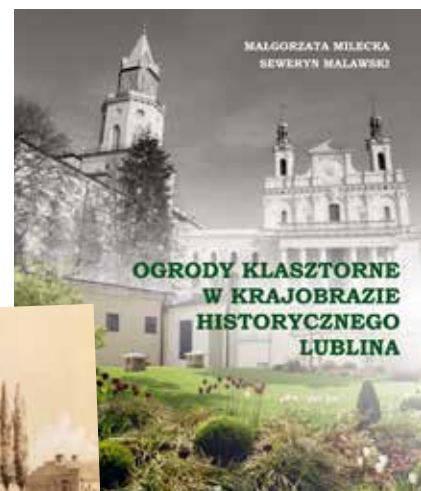
Monografia naukowa, która może zainteresować nie tylko specjalistów od architektury krajobrazu, lecz także mieszkańców naszego miasta czy turystów chcących je lepiej poznać. Autorzy – dr hab. inż. Małgorzata Milecka, prof. uczelni i dr inż. Seweryn Malawski – zaprezentowali w niej losy oraz stan zachowania ogrodów klasztornych historycznego Lublina. Zestawili dane z materiałów archiwalnych z wynikami badań terenowych, polegających na udokumentowaniu zachowanych relikwów ogrodów klasztornych *in situ*.

Wszystkie prezentowane w książce założenia klasztorne znajdują się obecnie w granicach administracyjnych Lublina, choć w chwili lokacji w większości usytuowane były na obrzeżach miasta lub nawet poza jego granicami. Burzliwe losy miasta bezpośrednio rzutowały na losy klasztorów. Po trwającym od średniowiecza do XVIII w. okresie licznych fundacji i rozwoju zespołów klasztornych przyszedł czas XIX-wiecznych kasat, a wraz z nim początek degradacji opisywanych zespołów. Doprowadziło to niekiedy do ich całkowitego zniknięcia z krajobrazu miasta lub do istotnych zmian w funkcjonowaniu, terytorium i kompozycji przestrzennej zespołów klasztornych.

Autorzy monografii zostali za nią wyróżnieni nagrodą rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Książka w formie tradycyjnej jest dostępna w sprzedaży, w formie elektronicznej została udostępniona na licencji CC BY-NC-ND (<https://up.lublin.pl/wp-content/uploads/2022/05/Ogrody-klasztorne-w-krajobrazie-historycznego-Lublina.pdf>). Poniżej fragment książki.

Redakcja

Powstałe we wczesnym średniowieczu klasztory jako siedziby zgromadzeń zakonnych stanowiły ważne ośrodki kultury. Od początków swego istnienia były to założenia wielowymiarowe, w których równie ważna jak układ przestrzenny była warstwa symboliczna. Ich kompozycja przestrzenna wynikała zarówno z reguły i charyzmatu poszczególnych zakonów, jak i uniwersalnej tradycji chrześcijańskiej. W wielu przypadkach równie istotny był czynnik lokalny wynikający ze specyfiki miejsca, jego tradycji i uwarunkowań. Znaczącą przestrzenią zespołu klasztornego, nierozdzielnie spojeną z zabudową był ogród. [...] Ogrody klasztorne są grupą najstarszych komponowanych zespołów zieleni w krajobrazie kulturowym Polski. W historycznych miastach tworzą zieloną tkankę, która z wieku na wiek zmniejsza swoją powierzchnię na rzecz nowych form zagospodarowania. Ich zanikanie związane jest z rozszerzającą się urbanizacją krajobrazu i pokazuje proces zagęszczania struktury miejskiej. Zawsze odbywało się to kosztem terenów otwartych i zielonych plantacji. [...] Łącznie w mieście do XVIII w. stworzyło swoje domy 21 katolickich zgromadzeń zakonnych. Na przestrzeni wieków stanowiły one ważne centra kulturalne, miejsca wsparcia działań patriotycznych, były też uczestnikami i kreatorami wielu doniosłych wydarzeń w historii Lublina. O ich pozycji świadczą nie tylko nadal wyróżniająca się architektura wraz z relikwami dawnych ogrodów, ale także, w szerzej



dostrzeganej perspektywie – sylwetki zespołów zabudowy z podkreślonymi wieżami kościołów, eksponowane na historycznych widokach miasta.

[...] Obecnie jedynie dwa zgromadzenia zajmują swoje pierwotne siedziby, są to zakony dominikanów i kapucynów. Pięć kolejnych obiektów klasztornych, po okresie kasat i wynikłych reorganizacji, przeszło w ręce innych zgromadzeń zakonnych. [...] Sześć zespołów poklasztornych (o różnym stopniu zachowania) objętych zostało przez duchowieństwo świeckie, tj. klasztory: bernardynów, misjonarzy, franciszkanów, augustianów, szarytek oraz bazylianów. Pozostałe [...], tj. klasztory: jezuitów, dominikanów obserwantów, reformatów, trynitarzy, wizytek, pijarów, zagospodarowane zostały do innych, pozasakralnych celów. Dwa zespoły – klasztory bonifratrów oraz karmelitów bosych – już nie istnieją. Ogrody klasztorne zachowały się przy dawnych klasztorach brygidek i franciszkanów, z kolei relikwty dawnych ogrodów występują przy zespole powizytkowskim.

„Ogrody klasztorne w krajobrazie historycznego Lublina”

Małgorzata Milecka, Seweryn Malawski

Wydawnictwo UP w Lublinie, Lublin 2022, ss. 232

ISBN 978-83-7259-350-4, ISBN 978-83-7259-351-1 on-line



ORAWIANKA W LUBLINIE

– mgr Małgorzata Lorencowicz
(1929–2022)

Dnia 24 września 2022 r. zmarła moja Matka – Małgorzata (Margitka) Lorencowicz z domu Divéky – wieloletnia kierowniczka archiwum Wyższej Szkoły Rolniczej, a następnie Akademii Rolniczej w Lublinie.

Była jedną z tych osób, które znały naszą uczelnię od zarania i jedną z ostatnich żyjących osób pamiętających jej początki. Z lubelskim środowiskiem akademickim związana była od 1952 r., kiedy to poślubiła swojego męża, pochodzącego z tej samej wsi Mariana Lorencowicza, wieloletniego pracownika naukowego naszej uczelni (więcej można znaleźć w: Lorencowicz E. *Doc. dr Marian Lorencowicz – Orawiak w Lublinie*. Aktualności UP w Lublinie 2019, nr 4, s. 26–27).

Dzieciństwo

Urodziła się 29 grudnia 1929 r. w Bydgoszczy, ale pochodziła ze wsi Podwilk, w której mieszkali jej rodzice, znajdującej się w polskiej części Orawy. Region ten w większości leży na Słowacji, jedynie 14 wsi, w tym Podwilk, znajduje się na terenie Polski. Jako ciekawostkę można dodać, że przez Podwilk przechodzi wododział, a wszystkie rzeki i strumienie płyną na południe i należą do zlewiska Morza Czarnego. Do 1918 r. cały region należał do Królestwa Węgier, Podwilk był wsią graniczną pomiędzy Węgrami a Galicją. Później nastąpił podział Orawy pomiędzy Czechosłowację i Polskę, w latach 1939–1945 miejscowość należała do Słowacji. Jest to istotne w kontekście świadomości narodowej mieszkańców tego regionu, a także losów naszej rodziny.

Mama miała węgierskie korzenie. Wielu znajomych znało ją pod imieniem Margitka – węgierskim odpowiednikiem Małgorzaty. Jej ojciec – Ödön (Edmund) Divéky – był przedstawicielem węgierskiego rodu osiadłego w Podwilku ok. połowy XVIII w., a matka – Maria Welter – pochodziła z rodziny polsko-czeskiej. To niewątpliwie wpłynęło na rozwój i zainteresowania mojej Mamy.

Okres wojenny

Rano 1 września 1939 r. przez Podwilk przetoczyła się armia niemiecka wspierana przez wojsko słowackie. Niemcy ze Słowakami zaaresztowali wszystkich wychodzących z kościoła mężczyzn i wraz z księżmi i organistą przewieźli do obozu selekcyjnego na stadionie w Ružomberku. Tylko pięć osób zadeklarowało narodowość polską (w tym mój ojciec i dziadek). Więźniowie deklarujący narodowość słowacką wrócili do Podwilka. Ojciec został

wysłany do obozu pracy w Górnej Austrii, gdzie przebywał do lutego 1940 r.

Moja wówczas dziewięcioletnia Mama została obywatelką Słowacji. Rok szkolny rozpoczęła z nowymi, słowackimi nauczycielami i przez całą wojnę uczyła się w szkole w tym języku.

Dalsza edukacja i pobyt w Lublinie

Biedne powojenne czasy spowodowały, że Mama co roku zmieniała liceum, korzystając ze wsparcia rodziny w Nowym Targu, Łososinie Górnej, Krakowie i Toruniu. Podczas pobytu w Krakowie mieszkała na stacji u znajomych w tej samej kamienicy, w której mieszkał przysły papież Jan Paweł II – przy ul. Kanoniczej 17. Studia rozpoczęła na Uniwersytecie Wrocławskim, gdyż tam również mogła otrzymać pomoc ze strony rodziny – we Wrocławiu mieszkała siostra jej mamy. W sierpniu 1952 r. poślubiła naszego ojca Mariana Lorencowicza, który pracował na Wydziale Rolnym UMCS. Kolejne 70 lat spędziła w Lublinie. Zmieniła uczelnię i w 1955 r. ukończyła studia historyczne na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Po studiach rozpoczęła pracę w bibliotece Wyższej Szkoły Rolniczej. Od roku 1970 przez ponad 20 lat Mama była kierownikiem Archiwum WSR, a następnie Akademii Rolniczej.

Poprzez swojego męża Mama poznała pierwszych absolwentów naszej uczelni – późniejszych pracowników naukowych i dydaktycznych. Byli to m.in. profesorowie: Witold Głuchowski, Jacek Orzechowski, Franciszek Pawłowski, Ewald Sasimowski, Adam Szember, Zofia i Stanisław Uziakowie, Saturnin Zawadzki oraz Adam Gorzała, Tadeusz Górski i Wiktor Ruszkiewicz. Znała też dobrze przedwojennych profesorów pracujących na naszej uczelni: Gabriela Brzęka, Bohdana Dobrzańskiego, Laurę Kaufman, Franciszka Klepaczkę, Henryka Romanowskiego, Tadeusza Żulińskiego i innych. Rodziny profesorskie były zaprzyjaźnione – wynajmowały m.in. pokoje na Sławinku, później w większości przeniosły się do tzw. domów profesora przy ul. Sowińskiego i Langiewicza. We wspólnym trudzie i wzajemnym wsparciu rodzica się ich przyjaźń.

Życie rodzinne i emerytura

Małgorzata Lorencowicz miała trzech synów – Edmunda, Wojciecha i Piotra. Doczekała się też pięciorga wnucząt – Bartosza, Karoliny, Hanny, Pawła i Macieja oraz czworga prawnucząt – Nikoli, Dominiki, Michała i Adama.

Często odwiedzała Orawę i rodzinną wieś. Poświęcała wiele czasu temu regionowi, nie tylko opiekując się rodzinną posiadłością, ale także angażując w życie wsi, badając historię rodziny i Orawy, współpracując ze wszystkimi mieszkańcami. 6 stycznia 1973 r. przeżyła wielki dramat – spalił się rodzinny dom, tj. drewniany dworek z 1780 r. Uciekała w środku nocy na śnieg z babcią i jedenastoletnim Piotrikiem. Ale nie załamała się – robiła wszystko, żeby zachować to siedlisko. Wybudowała w ciężkich czasach lat siedemdziesiątych dom, który teraz służy nie tylko wszystkim członkom rodziny – dzieciom, wnukom i prawnukom, ale także ich przyjaciółom i znajomym.

Chciała zachować historię rodziny i jej ślady na Orawie. Mówiła biegle po węgiersku, podtrzymywała łączność z węgierską częścią rodziny. Wspierała swoją wiedzą odnawianie cmentarzy, kapliczek przydrożnych i orawskich zabytków. Współpracowała z Orawskim Parkiem Etnograficznym w Zubrzycy, Muzeum Tatrzańskim i węgierskimi historykami. Na emeryturze utrzymywała kontakty z uczelnią. Wykorzystywała każde zaproszenie na uroczystości świąteczne czy jubileuszowe, żeby spotkać się ze znajomymi. W 2014 r. zmarł jej mąż Marian Lorencowicz.

Mama nie zapomniała o rodzinie. Wychowywała nas, zwracając uwagę na szacunek do ludzi. Zawsze aktywizowała sportowo, wspierała w trudnych sytuacjach. Od kiedy jestem dorosły i mam własne dzieci, rozumiem, że to dzięki jej wychowaniu wszyscy nauczyliśmy się życia, samodzielności i szacunku do innych.

Mama miała w Lublinie szerokie grono przyjaciół, z którymi utrzymywała kontakty przez całe życie. Nasi rodzice poznali ich jeszcze w ciężkich latach powojennych, wychowywali wspólnie dzieci, wspierali się. Mama była ostatnia z tej grupy przyjaciół – odeszła teraz do nich...

Pracuję na naszej uczelni ponad 40 lat i widzę silne związki pokolenia moich rodziców z lubelskim środowiskiem akademickim. Jedną z ostatnich przedstawicielek tego pokolenia była moja Mama. Ludzie, którzy stracili młodość podczas wojny, chcieli żyć normalnie. Poświęcili się dla uczelni i swojej pracy. Tworzyli nowe lubelskie środowisko naukowe. Mam do nich ogromny szacunek i zachowuję ich we wdzięcznej pamięci.

Mama została pochowana w rodzinnym grobie na cmentarzu Ziemiańskim w Podwilku na Orawie. Pożegnaliśmy ją wierszem orawskiej poetki, jej siostry Anny Przemyskiej, który został wyryty na jej grobie w Orawce:

*Pozdrowiony bądź Boże każdej trawki oddechem,
Koniczyną i zbożem, dziecka płaczem i śmiechem.
Pozdrowiony bądź Boże wonią jagód i mięty,
I miłością swych stworzeń, Boże wielki i święty.*

Edmund Lorencowicz



DOBRE PERSPEKTYWY na przyszłość

Pod tym hasłem 30 marca 2023 r. przebiegał Dzień Otwarty na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, gromadząc uczniów ze szkół Lublina oraz całego województwa. W auli Centrum Kongresowego odbyły się wykłady ekspertów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie na temat przedmiotów maturalnych: geografii oraz matematyki. Przeprowadzono m.in. kilkadziesiąt warsztatów popularnonaukowych oraz pokazy i prezentacje studenckich kół naukowych i organizacji studenckich. Wiele osób otrzymało bezpłatne porady z zakresu doradztwa zawodowego (Biuro Karier) oraz możliwości wsparcia podczas rekrutacji i studiów dla osób z niepełnosprawnością (Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami).

Spośród wielu zajęć zaproponowano m.in.: „Fałszowanie żywności. Jak najczęściej jesteśmy oszukiwani?”, „Pomiar natężenia dźwięku w szkole i wokół niej”, „Bushcraft z elementami survivalu”, „Jak cię widzą, tak cię piszą. Sztuka autoprezentacji w biznesie”, „Uprawy hydroponiczne – łatwe, modne, fascynujące”, „Makrospotkanie z mikroświatem”, „Dlaczego księgowy szuka 1 grosza?”, „Druk 3D w inżynierii mechanicznej i spożywczej”, „Klonowanie roślin w kulturach in vitro”. Odbył się również pokaz kulinarny jednego z lubelskich szefów kuchni, a dla nauczycieli i opiekunów grup zorganizowanych zaproponowano specjalny pokój nauczycielski. Mamy nadzieję, że odwiedzający nas uczniowie klas średnich zdobyli wiedzę na temat kierunków studiów, a w przyszłości będą studentami na naszym Uniwersytecie.

Agnieszka Wasilak

Podsumowanie pierwszego semestru w Akademickich Mistrzostwach Województwa Lubelskiego

Uniwersytet Przyrodniczy znajduje się na IV miejscu w klasyfikacji drużynowej. Udało nam się zbierać 254 punkty.

Największymi sukcesami, którymi może pochwalić się nasz klub, to wyniki zawodników ergometru wioślarskiego oraz dwuboju siłowego. W pierwszej rundzie wioślarze i wioślarki startowali na dystansie 800 m. O medale zaważczyły trzy zawodniczki. Dorota Moskowicz, wielokrotna medalistka na AMWL oraz na Akademickich Mistrzostwach Polski, po raz kolejny sięgnęła po złoto. Jej czas to 2:53,5. Świetny wynik! Zaraz za nią, na drugim miejscu, stanęła Iwona Szot. Nauczycielka akademicka z Uniwersytetu Przyrodniczego osiągnęła czas 03:02,6. Obydwie zawodniczki wystartowały w wadze lekkiej. Wisienką na torcie był wynik Hanny Baranowskiej, która w wadze open zdobyła III miejsce z czasem 02:58,4. Razem dziewczyny stanęły na I miejscu w klasyfikacji drużynowej kobiet. Już wkrótce będą mogły pokazać po raz kolejny swoją siłę na dystansie 1000 m w trakcie II rundy AMWL, co jest ostatnim sprawdzianem przed Akademickimi Mistrzostwami Polski.

Kolejną sekcją, którą warto wyróżnić, jest sekcja dwuboistów i trójboistów siłowych. W czasie jednych zawodów (w tym wypadku dwuboju siłowego) zdobyliśmy aż 12 miejsc na podium! Najlepszymi okazali się: Alicja Lipka (I miejsce w kat. 60 kg oraz I miejsce w klas. IPF), Klaudia Wawrzycka (III miejsce w kat. 70 kg), Kinga Kuryło (III miejsce w kat. +70 kg), Karol Smutek (II miejsce w kat. 65 kg), Mariusz Jaroszek (I miejsce w kat. 75 kg), Piotr Szewczyk (I miejsce w kat. 85 kg oraz III miejsce w klas. IPF), Rafał Sarnecki



AMWL w dwuboju siłowym. Na zdjęciu Klaudia Wawrzycka

(I miejsce w kat. +95 kg oraz II miejsce w klas. IPF). Dodatkowo drużyna kobiet zajęła II miejsce w klasyfikacji drużynowej kobiet, a drużyna mężczyzn I w klasyfikacji drużynowej mężczyzn. Kolejnym etapem będzie trójbój siłowy, który odbędzie się w budynku CKFIS UP w Lublinie 1 kwietnia, a później pozostaje rywalizacja w AMP.

Pływacy również mogą poszczycić się dużymi osiągnięciami. W zimowej rundzie zdobyli trzy medale: Maksymilian Świętozelski – III miejsce na 100 m stylem dowolnym, Nikodem Chołżyński – III miejsce na 50 m stylem motylkowym, sztafeta mężczyzn 4 x 50 m stylem dowolnym – II miejsce. Trzeba podkreślić, że już w kwietniu nasi zawodnicy będą walczyć w Akademickich Mistrzostwach Polski w Pływaniu w Lublinie. Warto zajrzeć na basen olimpijski na obiekcie Aqua Lublin i kibicować naszym.

W przypadku sportów drużynowych musieliśmy uznać siłę innych uczelni z województwa lubelskiego. Drużyny futsalowe kobiet i mężczyzn w tym roku skończyły na miejscu V. W rundzie letniej zostają nam mecze rewanżowe (oprócz futsalu, który teraz zamienia się na piłkę nożną). Zrewanżujemy się w piłce nożnej na boisku pełnometrażowym w czasie AMWL. Koszykówka rozgrywa ostatnie mecze grupowe, co daje nam II miejsce zarówno w przypadku kobiet, jak i mężczyzn. Taki wynik pozwala nam na grę o medale oraz o awans do półfinału AMP. Przy siatkówce kobiet i mężczyzn spełnił się czarny scenariusz. Obie drużyny zajmują III miejsce w grupach, co w tym momencie zamyka im ścieżkę do pozycji medalowej. W szczypiorniaku i unihokeju natomiast może stać się wszystko. Szczypiornicy i szczypiorniczki zakończyli swe zmagania w rundzie zimowej na IV miejscu w tabeli, unihokeiści na V. Należy jednak pamiętać, że grupa rewanżowa pozwala całkowicie zmienić wyniki w tabeli i na to też liczymy.

Zapraszamy wszystkich miłośników sportu do uczestniczenia z nami w wydarzeniach sportowych i dopingowania naszych zawodników. Zachęcamy także do śledzenia naszych portali społecznościowych, gdzie można znaleźć terminy meczów rozgrywanych przez AZS UP Lublin.

Olga Bociankiewicz
Fot. AZS UP Lublin



Mecz w czasie I rundy AMWL w unihokeju. Na zdjęciu Mikołaj Gorzkowski, Gabriela Czarkowska (czarno-żółte stroje)



Mecz grupowy
AZS UP Lublin – AZS AWF Biła Podlaska.
Na zdjęciu Angelika Stępień (6),
Magdalena Skowronek (7)



AMWL w ergometrze wiosłarskim.
Na zdjęciu Michał Kalata



UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
w Lublinie

Dobre perspektywy na przyszłość w Lublinie

- ponad 50 kierunków studiów, wśród nich unikatowe i specjalistyczne na Wydziałach:
 - ◆ Agrobioinżynierii
 - ◆ Medycyny Weterynaryjnej
 - ◆ Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki
 - ◆ Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
 - ◆ Inżynierii Produkcji
 - ◆ Nauk o Żywności i Biotechnologii
 - ◆ Biologii Środowiskowej
- nacisk na sprawdzanie wiedzy w praktyce
- ~ przyjazna atmosfera studiowania
- ▲ nowoczesna i dobrze wyposażona baza dydaktyczna

**Brzmi interesująco?
Dowiedz się więcej!**

✉ rekrutacja@up.lublin.pl

up.lublin.pl  